

(A 2021. május 20-i Képviselő-testületi ülés jegyzőkönyvének melléklete)	Ügyiratszám: HSZ/17444/2021.	Ügyintéző:	Dede Erika irodavezető
		Ellenőrizte:	Jegyző/Aljegyző
		Megtárgyalja: (bizottságok megnevezése)	Szociális és Egészségügyi Bizottság

B E S Z Á M O L Ó

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2020. évi átfogó értékeléséről

Tisztelt Képviselő-testület!
Tisztelt Bizottság!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 94.§ és a 96. §-a határozza meg a települési önkormányzat számára a gyermekek védelmének helyi ellátó rendszere kiépítésével, működtetésével, a gyermekek ellátásának megszervezésével kapcsolatos feladatait.

A gyermekek védelmének rendszere a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek, helyettesítő védelmének biztosítása.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzat döntéshozói továbbra is egyetértenek abban, hogy a gyermek a jövő nemzedéke. Ezen feladat végrehajtásához minden jogszabályi és tárgyi, személyi feltételek biztosítása a cél.

A Gyvt. 96. § (6) bekezdése alapján a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló többször módosított 149/1997.(IX.10.) Korm. rendeletben meghatározott tartalmi követelmények figyelembe vételével. Az értékelést meg kell küldeni a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztályához, mely az iratanyag kézhezvételét követő 30 napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat illetve az állami fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé.

A gyermekvédelmi tevékenységekről Hajdúszoboszlón összképet csak úgy kaphatunk, ha a járási hivatalhoz e témában átkerült, illetve ottmaradt feladatokról, változásokról, ellátások alakulásáról tájékozódunk, melyhez (törvényi kötelezettség nélkül) a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúszoboszlói Járási Hivatal hivatalvezetője által készített tájékoztató ad útmutatást. A tájékoztató megfelelő részeit a beszámoló tartalmilag meghatározott részeihez illesztjük az anyagban.

Előzetesen ahhoz, hogy a későbbiekben tárgyalt beszámolót értékelhessük, a területet érintő jelentősebb változásairól kell beszámolnunk. A központi jogszabályok alapján az alábbiak szerint:

- **A Hajdúszoboszlói Polgármesteri Hivatal** Egészségügyi és Szociális Iroda szervezeti feladatellátása, személyi állományában a múlt évhez képest személyi változás nem történt, a dolgozói létszám 6 fő az alábbi megosztásban:

- 1 fő irodavezető,
- 3 fő szociális ügyintéző-előadó,
- 2 fő ügykezelő.

A COVID-19 pandémiás járvány I-II-III. hullámában a személyes ügyfélfogadás nagyobb részt szünetelt, a kérelmek beadása írásban az ügyfélszolgálati pulton kihelyezett irattartó dobozba való bedobással történt. A veszélyhelyzet ideje alatt az iroda dolgozói 2 csoportban dolgoztak, az együttes irodahasználat és találkozások minél kisebb időintervallumra szűkítése érdekében, a dolgozók védelmében és a működés minél biztosabb fenntarthatósága miatt. A környezettanulmányok végzését minimálisra szűkítve, telefonos, email-es hiánypótlások alkalmazásával próbáltuk az ügyek feldolgozásának zökkenőmentességét elérni. A megtett intézkedések az elmúlt időszak vonatkozásában sikeresnek mondhatók.

- Család és Gyermekjóléti Központunk szakmai egységei (központ és szolgálat) 2020-as év szakmai munkáját az ügyfelek és saját egészségünk védelme érdekében, az érvényes járványügyi szabályoknak megfelelően láttuk el. Az ügyfelekkel váltott munkarendben találkoztunk, és minden 2. héten home office-ban dolgoztunk. Ebben az időszakban klienseinkkel főleg telefonon tartottuk a kapcsolatot, s telefonos ügyintézésrel próbáltuk kezelni problémáikat. Az akut, gyermekeket, családokat veszélyeztető élethelyzetekben, minden esetben a járványügyi előírásoknak megfelelően személyes találkozásokkal gondoztuk családjainkat. Krízishelyzetben illetve, szükség esetén, rendszeresen látogattuk ügyfeleinket otthonaikban. Rendszeresen tartottunk esetkonferenciákat, esetmegbeszéléseket, segítő beszélgetéseket a gyermekek s családok védelmének biztosítása érdekében a biztonsági előírások maximális betartása mellett. A járványügyi megelőző intézkedések ellenére 3 kollégánk megbetegedett.

Személyi és tárgyi feltételek

Család, és Gyermekjóléti Központ	
1 fő központvezető	
Család és Gyermekjóléti Szolgálat (alapellátás)	Gyermekjólét Központ (hatósági ügyben érintett családok ellátása)
Ellátási területe: Hajdúszoboszló,	Ellátási területe: Járási (Hajdúszoboszló, Nádudvar, Nagyhegyes, Ebes, Hajdúszovát, Nagyhegyes)
1 fő szolgálatvezető	1 fő szakmai vezető
4 fő családsegítő	3 fő esetmenedzser 1 fő szociális diagnózis felvételi szakember
2 fő asszisztens	
2 fő tanácsadó (pszichológus, jogász,)	
5 fő óvodai és iskolai szociális segítő	

Év közben történtek személyi változások 1 fő esetmenedzser kolléga távozása miatt, 1 családsegítő kolléga átkerült a központhoz, a szolgálatnál 1 fő családsegítő kolléga került felvételre, így a szakmai egységeknél a létszámban nem történt változás. A szolgálatnál szolgálatvezetés szempontjából történt még személyi változás saját kérés alapján. Összességében mindkét szakmai egységben kevesebb a szakmai létszám a jogszabályi előírásoknál.

Intézményünk tárgyi eszközökkel jól felszerelt, a mindennapi munkavégzés feltételei adottak a kollégák számára. A szükséges eszközök beszerzése, a számítástechnikai eszközök fejlesztése az éves költségvetés lehetőségeinek figyelembe vételével történik. Rendelkezünk lappal, mobiltelefon készülékkel, gépkocsival (Dacia Duster), mely jelentős mértékben megkönnyíti a munkatársak településekre, külterületekre való kijutását.

Az elmúlt évek során bekövetkezett törvényi kötelezéseknek eleget téve bővültek szakmai feladataink (járási ellátás, óvodai-iskolai szociális segítség), mellyel párhuzamosan egyre elengedhetetlenebb a munkafeltételeink bővítési lehetőségének az átgondolása.

- **Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde**

Az engedélyezett dolgozói létszám 31 fő, mely az alábbiak szerint alakul:

- *ellátás szakfeladaton 26 fő:*

- ✓ 1 fő intézményvezető-kisgyermeknevelő
- ✓ 1 fő gondozási csoportvezető-kisgyermeknevelő
- ✓ 16 fő kisgyermeknevelő
- ✓ 6 fő bölcsődei dajka
- ✓ 1 fő ügyintéző-adminisztrátor
- ✓ 1 fő karbantartó-udvaros

- *konyha szakfeladaton 5 fő:*

- ✓ 1 fő ételmezésvezető
- ✓ 4 fő konyhai dolgozó (1 fő szakács, 1 fő raktáros-kézilány, 2 fő kézilány)

Az intézményben 16 fő főállású kisgyermeknevelő dolgozik. Két kisgyermeknevelőnk saját gyermek gondozása okán otthon van, helyettesítésüket határozott idejű, szerződéses jogviszonyban lévő kollégákkal oldottuk meg, akik bebizonyították rátermettségüket, így a 2020-ban nyugdíjba vonuló kollégák helyén határozatlan időre lesznek kinevezve. Minden szakdolgozónk szakképzett.

A 2020-as évben személyi változásra tartós távollétek miatt került sor, ami nehezítette a kisgyermekellátást.

A gondozási csoportvezetőnek nagyon komoly családi problémái voltak, gyakran volt szabadságon és táppénzen, októberben tért vissza a bölcsődébe. Az ő feladatait az intézményvezető látta el.

Egy kisgyermeknevelőnk július hónapban balesetet szenvedett, műtét miatt 2020-ban már nem is dolgozott, táppénzen volt. Helyére 4 hónapra egy szakképzett helyettest vettünk fel szerződéssel.

A szabadságolás, továbbképzés és betegség miatti távolléteket belső helyettesítéssel, munkaerő-átcsoportosítással oldottuk meg, illetve szeptembertől decemberig a bérmegtakarításunk terhére 1 fő kisgyermeknevelőt vettünk fel határozott időre szóló szerződéssel, hogy a zavartalan kisgyermekellátást megfelelő színvonalon biztosítani tudjuk.

Az év folyamán 2 fő közcélú foglalkoztatott segítette a munkát, mely nagy segítséget jelentett betegségek, szabadságolás idején a takarítási és konyhai feladatokban, illetve a kisgyermeknevelők nevelési munkájának segítésében.

Nyáron júliusban 9 fő, augusztusban 4 fő diákmunkást is foglalkoztattunk, mellyel szintén nagyon pozitív tapasztalataink vannak. Mivel a tavaszi zárás miatt nyáron nem volt szünet, így a diákmunkás lányok komoly segítséget nyújtottak a kisgyermeknevelőknek a gyermekek felügyeletében, illetve a folyamatos játékmosásban, fertőtlenítésben, különösen a társ-kisgyermeknevelők távolléte esetén. A diákmunkások komolyan vették a feladataikat, nagy odafigyeléssel, gondossággal fordultak a gyermekek felé, jól együtt tudtak működni a bölcsőde munkatársaival.

A 18 kisgyermeknevelőből (16 kisgyermeknevelő és 2 vezető beosztású kisgyermeknevelő) 5 fő főiskolai végzettséggel, 13 fő felsőfokú szakképesítéssel, 1 fő középfokú végzettségű szakképesítéssel rendelkezik.

A bölcsődében a gyermekek gondozását-nevelését szakképzett kisgyermeknevelők végzik, akik az NM rendeletben meghatározott képesítések valamelyikével rendelkeznek, és folyamatosan képzik magukat. Munkájukat hivatásnak tekintik.

Kisgyermeknevelőink közül 3 fő járt 2020-ban főiskolára, egy fő nyáron megkapta a diplomáját (már csak a nyelvvizsga hiányzott), szeptemberben két fő a második évet, egy fő már a végzős évét kezdte el.

Bölcsokei dolgozói létszám	31 fő
Életkori sáv	27-56 év
Diplomával rendelkezik	5 fő
Szakvizsgával rendelkezik	1 fő
Kjt. szerinti gyakornok	2 fő
felsőoktatásban tanul(t)	4 fő

▪ **A járási hivatal 2020. évi szervezeti változásai, feladat ellátási struktúrája**

A járási hivatal feladat ellátási struktúrájában 2019-hez képest változás nem történt.

A gyermekvédelmi és gyámügyi, feladatokat 2020-ban ellátó Hatósági és Gyámügyi Osztály illetékességi területe nem változott, továbbra is Ebes, Hajdúszoboszló, Hajdúszovát, Nádudvar és Nagyhegyes vonatkozásában láttunk el hatósági és gyámügyi feladatokat.

Nádudvar településen 2020-ban is állandó kirendeltséget működtettünk, itt 2 fő hatósági és szociális, valamint 1 fő gyámügyi szakügyintéző fogadta az ügyfeleket a hét minden napján. Ebesen, Nagyhegyesen és Hajdúszováton ideiglenes ügysegédi rendszerben intéztük a hozzánk forduló ügyfelek ügyeit. A rendszeres heti ügyfélfogadás ezeken a településeken azonban a koronavírus járvány miatt tavasszal, valamint ősztől szünetelt, illetve jelenleg is szünetel.

A kormányrendeletben meghatározott tartalmi követelmények alapján beszámolónkat az alábbiak szerint tesszük meg:

▪ **A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A 0-18 ÉVES KOROSZTÁLY ADATAIRA**

	2018.	2019.	2020.
Lakosságszám:	24185	24329	24187
Születések száma:	111 fiú 91 lány összesen: 202 gyermek	124 fiú 103 lány összesen: 227 gyermek	123 fiú 115 lány összesen: 238 gyermek

Korcsoport szerinti megoszlás:			
0-3 éves fiú	467	480	471
0-3 éves lány	399	415	433
4-6 éves fiú	311	330	360
4-6 éves lány	301	302	309
7-14 éves fiú	844	838	823
7-14 éves lány	819	813	802
15-18 éves fiú	484	473	472
15-18 éves lány	397	408	419
18 éven aluliak száma:	3791	4059	3876

Az előző évek összehasonlításából kitűnik, hogy a születések száma az elmúlt évhez képest valamelyest növekedést mutat (9,5 %). 2020-ban az előző évhez viszonyítva a lány gyermekek száma még mindig kevesebb, mint a fiú gyermekek száma.

A táblázatból kitűnik, hogy a lakosság számának csökkenése nem állt meg, a 2019. évhez képest a csökkenés 142 fő. A város összlakosságának számából csak 16 % a 18 éven aluli. Azonban az összlakosság csökkenése ellenére – mely jó hír – a születések számának növekedése tapasztalható, az elmúlt évben 11 gyermekkel több csecsemő született. Összességében az adatokból az látszik, hogy a lakosság korösszetétele javul, talán a városban az előregedés stagnáló tendenciát mutat.

▪ **AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA:**

A szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni kiadások előirányzata tavaly 90.814 e Ft, melyből 71.101 e Ft-ot használtunk fel. A helyi önkormányzat 2020-ban 441.319 e Ft összegben biztosította a lakosság számára az egészségügyi, szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátásokat, valamint intézményei által, a szolgáltatások finanszírozásának kiegészítését. A területhez tartozó két intézmény a Hajdúszoboszlói Kistérségi

Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ (továbbiakban: HKSZK) működéséhez 122.121 e Ft-tal, míg a Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde működéséhez plusz hozzájárulásként 149.450 e Ft-ot nyújtott a fenntartó. A továbbiakban az ellátásokról egyenként szeretnénk szólni.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Hajdúszoboszló városában 2020. évben 262 (2019. évben 261, 2018-ban 318, 2017. évben 446, 2016-ban 564,) gyermek volt jogosult (ebből 11 fő támogatott volt nagykorú) gyermekvédelmi kedvezményre.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogán a gyermekek és nagykorú gyermekek ingyenesen étkezhetnek a bölcsődében, óvodában, általános iskolában, ingyenesen vehették igénybe a tankönyveket valamint egyéb kedvezményekben részesülhetnek pl:

- közműfejlesztési támogatás, terhesség megszakítás esetén térítési díjkedvezmény,
- ingyenes jogsegély szolgálat,
- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek fiatalok életkezdési támogatására jogosult
- állami kárenyhítés során rászorulóknak tekintendő az az áldozat, aki a családjában olyan gyermeket gondoz, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát megállapították
- szociálisan rászorulóknak minősül a fogyasztó, ha háztartásában rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult személy él.
- a hátrányos- és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeknek, tanulónak járó kedvezmény igénybevétele a feltétele a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása

Az említett természetbeni támogatásokon kívül ezen családok augusztusban és novemberben – 6000.-Ft. és 6.500.-Ft értékű – pénzbeli támogatásban részesültek gyermekenként. A kétszeri kifizetés alkalmával összesen (augusztusban 250 fő, novemberben 261 fő) gyermek volt jogosult 3.251.500.-Ft értékben.

Életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	nagykorú
Létszám	40	34	128	49	11

A jogosultsági feltételek 2018. január 01.-től változtak, (az egy főre jutó jövedelemhatár 5%-kal emelkedett) a meredek csökkenés megállni látszik. Ez a csökkenés arra mutat, hogy a feltételek nem követik a bérek növekedését, ezért ezen ellátási forma egyre kevesebb családnak adhat segítséget, annak ellenére, hogy az életkörülményeik és jövedelmi viszonyaik az elmúlt évekhez képest semmiben sem javult, sőt inkább romlott.

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

Az 1997. évi XXXI. tv. 67/A. §. alapján **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a törvényes képviselő/képviselők iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik/nek,
- b) a törvényes képviselő/képviselők alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a kérelem benyújtásának időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

Halmazottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az fentiekben meghatározott körülmények közül legalább kettő feltétel fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

2020. december 31. napján 38 fő hátrányos helyzetű és 147 fő halmazottan hátrányos helyzetű gyermeket tartottunk nyilván.

A következő táblázatban látható az érintett gyermekek életkor és jogosultsági okok kapcsolata.

	jogosultak száma	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	nagykorú
Rgyvk-ban részesülő gyermekek száma	262	40	34	128	49	13
HH gyermekek száma	38	7	2	20	7	2
1.szülő/k alacsony iskolai végzettsége miatt	4	1	0	3	0	0
2.szülő/k alacsony foglalkoztatottsága miatt	7	0	0	3	3	1

3.elégtelen lakókörnyezet miatt	27	6	2	14	4	1
HHH gyermekek száma	147	20	27	72	24	4
1.szülő/k alacsony iskolai végzettsége és a szülő/k alacsony foglalkoztatottsága miatt	2	0	0	2	0	0
2.szülő/k alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet miatt	13	0	3	8	2	0
3.szülő/k alacsony iskolai végzettsége és elégtelen lakókörnyezet	118	19	21	56	20	2
4.szülő/k alacsony iskolai végzettsége, szülő/k alacsony foglalkoztatottsága és elégtelen lakókörnyezet miatt	14	1	3	6	2	2
HH családok száma	16					
HHH családok száma	61					

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma, szinte megegyezik az előző évi adattal. A 2020. évben a kialakult vírushelyzet miatt a jogosultságokat két alkalommal meg kellett hosszabbítani. Valamint a munkájukat elvesztő lakosok jogosultságot szereztek gyermekeik vonatkozásában az ellátásra. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek kb. 70 %-a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű. A táblázatból megállapítható, hogy a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek 78 %-a elégtelen lakókörnyezetben él. Egyértelműen érzékelhető, hogy a munkaügyi központtal nem tartják a kérelmezők a kapcsolatot, ennek oka a rendszerrel szembeni teljes bizalmatlanság, munkavállalás szembeni hajlandóság hiánya, vagy a fekete gazdaságban alkalmazzák őket.

A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek 2020. augusztusában és novemberében 6.500.-Ft. pénzbeli támogatásban részesültek.

Szünidei gyermekétkeztetés:

Az 1997. évi XXXI. tv. 21/C. §-a alapján a települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, valamint ezen gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

2020. évben az évközi és a nyári szünetekben is az étel kiosztása a Szép Ernő Kollégiumban és a Pávai Vajna Általános Iskolában történt.

A tavaszi szünetben (2 nap) 65 fő , nyári szünetben (54 nap) 79 fő (átlagosan), őszi szünetben (5 nap) 69 fő és a téli szünetben (7 nap) 80 (átlagosan) gyermek étkezett. A tavaszi, őszi, valamint – vírushelyzet miatt 2020-évben az intézmények nem zártak be - a nyári szünetben az óvodába és bölcsődébe járó gyermekek az intézmény nyitvatartása miatt a szolgáltatásra nem voltak jogosultak.

A tavaszi és őszi szünetben a kérelmező szülők gyermekei minden nap étkeztek. Tapasztalataink szerint a szülők egy része, csak hosszas rábeszélés után vette igénybe a szünidei étkeztetést. Jellemzően a legrászorultabb családok nem igénylik, különböző kifogásokkal élve.

A hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek kb. 43 %-a étkezett a szünidőkben, a szülők a szolgáltatással kapcsolatosan elégedettségüket fejezték ki.

Beiskolázási támogatás

2020. évben 141 család 2.258.000.-Ft összegben részesült beiskolázási támogatásban. A támogatott gyermekek 50 %-a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült. Ez az arány évről, évre csökken. 2020. évben a támogatás jogosultsági feltételeit javítottuk annak érdekében, hogy minél több gyermekes családnak tudjunk segíteni az iskolakezdetkor. A 19/2008. /IX.18/. Ör. sz. rendeletben meghatározottak szerint a támogatás összege a következő: általános iskolában tanuló 1-4. osztályosok 10.000 Ft, 5-8. osztályosok 12.000 Ft, középiskolákban, szakmunkásképzőkben tanulók 14.000 Ft, felső oktatási intézményben tanulók esetében 25.000 Ft összegű egyszeri támogatásban részesültek, gyermekenként. A helyi rendeletben foglaltak alapján azok a gyermekek, akik esetében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság feltételei fennálltak a meghatározott támogatási összeg 50 %-át kaphatták meg, azok pedig, akik nem részesültek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben a teljes támogatási összegre szereztek jogosultságot.

Étkezési térítési díj kedvezmény

2020. évben 70 gyermek részesült - 2.691.000 - Ft összegben - étkezési térítési díj kedvezményben.

Megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben már nem jogosult gyermekek étkezési térítési díj kedvezményben részesültek.

Babaköszöntő csomag

A tavalyi évben 214 gyermek részesült babaköszöntő csomagban. A családok 13.200.-Ft. értékű csomagban részesültek. Decemberben a csomag tartalmának és árának felülvizsgálata történt meg, 2021. januártól hasonló tartalommal, de bruttó 16.900.-Ft értékű csomaggal kedveskedik az önkormányzat az újszülött babáknak.

Élelmiszer és tisztasági csomag

Az eljárás hivatalból indul, a jelzőrendszer tagjai által adott jelzés alapján adható azonban a rendkívüli év miatt ez a fajta támogatás nem kapott szerepet. A hathatósabb segítség érdekében a keretösszegeből támogatási szerződés keretében átcsoportosítás történt (kb. 1500 e Ft) a családok tartós élelmiszer csomaggal történő ellátása érdekében a HKSZK támogatásával és segítségével.

Rendkívüli települési támogatás keretén belül továbbra is él az a kijelentésünk, hogy egyre bonyolultabb és összetettebb krízishelyzetet oldott meg a döntéshozó 357 esetben, melyből több mint 60%-ában kiskorú gyermekek érintettek voltak. A krízishelyzetbe került személyek, családok, gyermekek minden nemű halaszhatatlan problémáinak a megoldása ezen előirányzatból történik, különösen a lakhatási, kilakoltatási problémák megoldása, súlyos – krónikus betegségek kezelése. A felhasznált összeg 6.023.050.-Ft.

Továbbá 44 esetben krízis tűzifát is biztosított az önkormányzat, melyből 47 %-át gyermekes családok részére. Még inkább odafigyelve a gyermekes családok téli időszakban történő támogatására, így a döntéshozó 2021. február 01-től módosította a krízisfa támogatás helyi rendeletének ezen szakaszát úgy, hogy a többgyermekes családok az 5 q fa helyett 10 q fát kapjanak támogatásként.

Iker és többes iker gyermekek gondozási támogatása

Az önkormányzat 2020 évben 6 családnak 840.000.-Ft. összegben egyszeri támogatást és 1.620.000.-Ft. összegben rendszeres támogatást nyújtott.

Az Önkormányzat a szociálisan rászoruló és hátrányos helyzetű gyermekek **nyári táboroztatásához**, szabadidős tevékenységéhez, anyagi támogatást nyújtott 200.000.-Ft összegben. A tábor 8 héten át a Pávai Vajna Általános Iskola területén működött, a regisztrált gyermeklétszám 72 fő.

Ingyenes gyermekétkeztetés

Az 1997. évi XXXI. tv. 21/B. §-a alapján a gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani:

- a) a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy
 - nevelésbe vették;
- b) 1-8 évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy nevelésbe vették;
 - rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az 1993. évi III. sz. tv. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
 - az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha nevelésbe vették, vagy utógondozói ellátásban részesül.

2020-ban 100%-os normatív kedvezményben részesült 40 fő bölcsődés, 427 fő óvodás, 149 fő általános iskolás, 4 fő középiskolás gyermek, 50-os normatív kedvezményben részesül 209 fő általános iskolás, 26 fő középiskolás gyermek.

A fent leírtak alapján, a hivatal a feladatait a gyermekvédelem helyi szereplőinek együttműködése nélkül nem tudná megoldani. Kiemelnénk, hogy a területhez tartozó szakemberek munkája egyre szorosabb, előtérbe helyezett a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetek észlelése, feltárása, megállapításához szükséges együttes és folyamatos környezettanulmányok végzése. A krízishelyzetek megoldása csak gyors és hatékony összefogással – veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer tagjainak aktív közreműködésével – lehetséges.

A 331/2006. (XII.23.) kormányrendelet 1/A §.-ában foglaltak alapján, a Kormány 2020. január 01-jei hatállyal a **hozzátartozók közötti erőszak** miatt alkalmazható, távoltartásról szóló törvény szerinti, családvédelmi koordinációért felelős szervként, a települési önkormányzat **jegyzőjét** jelölte ki. A feladat végrehajtását a szakiroda kapta meg. A szakiroda komoly előkészületi, dokumentációs, szervezési és a gyermekvédelemben társ szervekként jelen lévő szolgálatok feltérképezését végezte el. Az év során megjelenő esetek (10) közül

gyermek érintettség 5 esetben fordult elő, vagyis 50 %-os érintettséget jelent, ami igen magas. A munkánk során az a cél a társ szervezetekkel együtt, hogy ezen arányok csökkenjenek, mely csak a megelőzéssel, a családok szoros látogatásával, gondozásával és a jelzőrendszer kiemelt figyelmével valósulhat meg.

▪ **A járási hivatal által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások biztosítása, illetve az elvégzett hatósági intézkedések**

A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet (továbbiakban: Gyár.) 1. § (1) bekezdés b) pontja gyámhatósági feladat- és hatáskört telepít a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási hivatalához.

Ezen feladatkörében eljárva a Hajdúszoboszlói Járási Hivatal a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján pénzbeli és természetbeni ellátásokat biztosított, illetve hatósági intézkedéseket foganatosított.

Pénzbeli és természetbeni ellátások: **gyermektartásdíj megelőlegezése és otthonteremtési támogatás**

- A gyermektartásdíj megelőlegezésének célja a gyermek neveléséhez, ellátásához, oktatásához szükséges anyagi hozzájárulás biztosítása abban az esetben, ha a gyermektartásdíj fizetésére kötelezett szülő fizetési kötelezettségének nem tesz eleget.

A Gyvt. szabályai alapján gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha

- a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította és
- a gyermektartásdíj összegének behajtása átmenetileg lehetetlen, továbbá
- a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani, feltéve, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét (2020-ban: 57.000.-Ft-ot).

Nincs helye a gyermektartásdíj megelőlegezésének, ha a kötelezett

- lakóhelye olyan államban van, ahol a tartásdíj nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján nem érvényesíthető, vagy
- külföldi tartózkodási helye ismeretlen, vagy

- a jogosulttal közös háztartásban él, vagy
- részösszegű megfizetés vagy részösszegű behajthatóság esetén, vagy
- lejárt gyermektartásdíj esetén.

A megelőlegezett gyermektartásdíjat annak fizetésére kötelezett szülő a Polgári Törvénykönyvben meghatározott kamattal az államnak köteles megtéríteni. A megelőlegezett gyermektartásdíjnak meg nem térült összegét adók módjára kell behajtani.

A járási hivatal Hajdúszoboszlón 2020-ban 13 fő igénylő részére folyósított állam által megelőlegezett gyermektartásdíjat, új igénylés megállapítására nem került sor. A folyósítás 15 gyermeket érintett, 14.250.-Ft/gyermek összegben.

Nehézséget jelent az ellátás megállapítása során, hogy egyre több az élettársi kapcsolat felbomlása, ebben az esetben ugyanis nincs megfelelő hivatalos (bíróági) dokumentáció, mely alapul szolgálna a jogosultság megállapításához. Az ügytípus nem teszi lehetővé a méltányosság gyakorlását, kizárólag a jogszabályban megállapított feltételek esetén állapítható meg ez a pénzbeli támogatás. A kötelezett a folyósított összeggel az államnak tartozik, amit az állami adóhatóság hajt be. Az ügymenetet a kötelezettek bujkálása, együttműködésük hiánya nehezíti, mivel a küldeményeket nem veszik át.

- Az otthonteremtési támogatás célja, hogy a nevelésbe vételből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatása megoldását elősegítse. A támogatást a gyámhatóság a központi költségvetés terhére biztosítja.

Az otthonteremtési támogatás igénybevételének lehetőségéről a gyámhatóság a gyermeket nagykorúságának elérése előtt 6 hónappal tájékoztatja. A kérelmező a nagykorúvá válást követően, de legkésőbb a 30. évének betöltéséig nyújthatja be igényét.

Otthonteremtési támogatásra jogosult az a fiatal felnőtt, akinek

- legalább hároméves időtartamú folyamatos – gondozási helyén töltött – nevelésbe vétele a nagykorúvá válásával szűnt meg és
- készpénzének, biztosításra vagy más célból lekötött betétjének, vagy ingatlan vagyonának értéke a nagykorúvá válásakor nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanhétszeresét (2020-ban: 1.909.500.-Ft), azzal, hogy az öregségi nyugdíj legkisebb összegeként az

otthonteremtési támogatás megállapítása időpontjában érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegét kell figyelembe venni.

A támogatás Magyarország területén használható fel

- részben vagy egészben a fiatal felnőtt tulajdonába kerülő vagy már a fiatal felnőtt tulajdonában lévő lakás, családi ház, tanya lakhatóvá tételére,
- részben vagy egészben a fiatal felnőtt tulajdonába kerülő építési telek, életvitelszerű lakhatásra alkalmas lakás, családi ház, tanya vásárlására, építésére, tulajdon- vagy tulajdonrészszerzéssel járó felújítására vagy bővítésére,
- bérleti jogviszony létesítéséhez szükséges összeg megfizetésére, lakás, családi ház, tanya bérleti díjának kifizetésére,
- önkormányzati bérlakás felújítására,
- államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvételre, ha a fiatal felnőtt vállalja, hogy legalább az Ltv.-ben meghatározott, az állami támogatásra való jogosultság megszerzéséhez szükséges ideig részt vesz a programban,
- otthonteremtést elősegítő hitelintézeti kölcsön egyösszegű törlesztésére,
- indokolt esetben a tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt megfelelő ellátását biztosító, az Szt. hatálya alá tartozó bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulásra vagy belépési hozzájárulásra.

A támogatás mértékét a folyamatos nevelésben eltöltött évek és a jogosult készpénz és ingatlan vagyonának együttes értéke alapján kell megállapítani, összege 1.339.500.-Ft és 1.909.500.-Ft között lehet.

Lehetőség van az otthonteremtési támogatás összegének részletekben történő kifizetésére is, ha a fiatal felnőtt a támogatást bérleti díj kifizetésére, államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvételre vagy ingatlan felújítására, bővítésre használja fel.

Az otthonteremtési támogatást Hajdúszoboszlón 2020-ban nem állapított meg a járási hivatal. A támogatás igénylésének elmaradása azzal magyarázható, hogy együttműködést igényel a fiatal felnőtt részéről, illetve többlet kötelezettségekkel is jár, amit ebben az évben senki nem vállalt.

▪ **AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA AZ ALÁBBI SZEMPONTRENDSZER SZERINT:**

- *család és gyermekjóléti központ és szolgálat biztosítása, bemutatása*
- *alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben lévő várandós anyák, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszerrel együttműködők tapasztalatai*
- *gyermekek napközbeni ellátása*
- *a gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, a gyermekek átmeneti otthonát kiváltó, helyettes szülői ellátás biztosításáról, ezen ellátások szervezése és igénybevétele, máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást, s az ezzel összefüggő tapasztalatok, valamint a*
- *Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúszoboszlói Járási Hivatal Járási Gyámhivatalának tájékoztatója a hatáskörébe utalt feladatokról.*

A gyermekjóléti alapellátás célja, hogy a gyermek lakóhelyén kaphassa meg mindazt a támogatást és segítséget, mely az egészséges testi, lelki fejlődéséhez, jólétéhez szükséges. A gyermekjóléti alapellátások intézményi keretek között működik a városban. A HKSZK-n belül Gyermekjóléti szolgálat és Gyermekjóléti központ formájában, valamint a Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde (továbbiakban: bölcsőde), és a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Hajdúszoboszlói Járási Hivatala által.

HKSZK Család és Gyermekjóléti Központ

▪ **Család- és Gyermekjóléti Központ**

Szakmai feladatok, speciális szolgáltatások

Jelzőrendszer

Az év elején intézményünk még eleget tudott tenni törvényi kötelezettségének, megszerveztük az éves **szakmai tanácskozást 2020. 02. 24.-én**. Ezen időpont után a tervezett jelzőrendszeri megbeszélések a pandémiás helyzetre való tekintettel, a rendezvénytilalom miatt elmaradtak. A szakmai megbeszélések az ágazatban szinte minden területen halasztásra kerültek. **Előtérbe került a telefonos, illetve az elektronikus kapcsolattartás.**

Március 30-án az intézményünkkel kapcsolatban álló oktatási – nevelési intézményeket írásban tájékoztattuk a szolgáltatásainkról, elektronikus és telefonos elérhetőségeinkről amennyiben gyermekkel kapcsolatos veszélyeztetettséget, illetve tankötelezettséggel kapcsolatos problémákat tapasztalnak. Több kialakult krízishelyzetben az adott esetekben érintett szakemberekkel telefonon tartottunk esetmegbeszélést.

A heti jelentések, jelzések tapasztalatai:

A jelzések száma jelentősen csökkent, mivel a jelzőrendszer máskor legaktívabb tagjainak (köznevelési intézmények, védőnői szolgálat) munkavégzése korlátozott volt (szünetelt a tanácsadás, az iskolák átálltak a digitális oktatásra, bezártak az óvodák, stb.) A személyes kapcsolat hiánya miatt kevésbé tudták észlelni a gyermekek és családjaik problémáit, nem tudtak jelzést küldeni. Az esetek feltárása többletmunkát jelentett, mivel a jelzőrendszer tagjainak nem volt rálátása a családok, gyermekek helyzetére. A települések közötti szakmai megbeszélések elmaradtak, az esetmenedzserek és családsegítő kollegák között is előtérbe került a telefonos konzultáció.

Speciális szolgáltatások statisztikai adatai:

Szolgáltatás típusa	Alkalom 2019	Fő 2019	Alkalom 2020	Fő 2020
jogi tanácsadás	219	134 117/4/2/10/1 H.szob/Nádudvar/Ebes/H.szovát/N.hegyes	98	53 Hajdúszoboszló
készenléti telefon hívások	35	27 12/14/1 H.szob/Nádudvar/Ebes	33	29 27/2 H.szob/H.szovát
pszichológiai tanácsadás	625	66 56/2/2/6 H.szob/Ebes/H.szovát/Nádudvar	248	51 43/3/5 Hszob./H.szov/Nádudvar
kapcsolattartási ügyelet	49	9 Hajdúszoboszló	41	5 Hajdúszoboszló
Óvodai iskolai szociális munka	567	821	595	1329
Szociális diagnózis	44	17	6	6

A speciális szolgáltatásokat úgy kell szervezni, hogy a járás valamennyi településén elérhető legyen igény esetén. Az elmúlt évben a járványhelyzet a speciális szolgáltatások elérését, igénybevételét is jelentősen megnehezítette, főként a személyes megjelenést igénylő jogi és pszichológiai szolgáltatások esetében. Egy **intézményi telefon át lett adva a pszichológus kollégának**, hogy a veszélyhelyzet alatt **a település lakosai számára mentális támogatást nyújtson** a kialakult helyzetre való tekintettel. Ennek tapasztalata, hogy csak néhány alkalommal éltek a lakosok ezzel a lehetőséggel.

Készenléti Szolgálat:

2016. óta törvényi kötelezés alapján működik egy - nyitvatartási időn kívül - állandóan hívható mobiltelefon krízishelyzet esetére. A hívásokat fogadó kollégák előre elkészített beosztás alapján biztosítják a szolgáltatást heti váltásban. A minél hatékonyabb segítségnyújtást egy általunk összeállított speciális adatbázis segíti. A készenléti szolgálathoz beérkező hívások adminisztrációja, és az intézkedés leírása a hívást követően megtörténik. A feladatot 6 munkatárs látta el, a készenlét idejére a Munka Törvénykönyve szerinti díjazás ellenében.

A készenléti szolgálat működtetésével az intézmény nyitvatartási idején túl is lehetőség nyílik - krízishelyzetben - a jelzőrendszer tagjainak, illetve a járás lakosságának egy szakembert elérni. A szolgálatot ellátó munkatárs információt, tájékoztatást, tanácsadást tud nyújtani, illetve akár hivatalos személy mozgósítását is kezdeményezheti, illetve velük együttműködik.

A krízistelefon igénybevétele a pandémiás időszakban (az összes hívás több, mint fele március és április hónapban volt) jelentősen megnövekedett, többen kértek segítséget, főként idősek a bevásárlásban, gyógyszerkiváltásban. A veszélyeztetett korosztály segítségére önkéntes segítőket is bevont az intézmény, mely feladatra összesen 27 fő önkéntes jelentkezett, akikből ténylegesen 12 fő nyújtott segítséget időseknek.

Az önkéntesek számára sorszámozott igazolványt állított ki az intézmény, melyet a veszélyhelyzet lejárta követően visszavettünk az önkéntes segítőktől. Elmondhatjuk, hogy a tevékenység az érintettek megaláztatására történt. A felmerülő esetleges nehézségeket sikerült tisztázni, megoldani (pl. sok boltból szerette volna kérni az idős az élelmiszerek beszerzését, napi szinten szerette volna kérni a bevásárlást, nem célzottan és összegyűjtve stb.)

Kapcsolattartási ügyelet:

Az intézmény által biztosított kapcsolattartási ügyeletet „*a koronavírus terjedésének megelőzésére és a kockázatok csökkentésére a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók részére*”, c. útmutató alapján **a járványügyi szabályoknak megfelelően szüneteltettük, majd a módosításoknak megfelelően ismételten helyszínt biztosítottunk az érintettek számára.**

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység:

A szolgáltatással kapcsolatban az öt település 19 intézménnyel és 31 tagintézménnyel érintett.

Az elmúlt év az óvodai-iskolai szociális munka feladatellátása szempontjából is jelentősen nehezített volt. A korlátozásokon kívül eső időszakban a szolgáltatást nyújtó kollégák igen sokszínű programot, tevékenységet tudtak megvalósítani.

Rendszeres kapcsolatban álltak az adott intézmények gyermek és ifjúságvédelmi felelőseivel, osztályfőnökökkel, társintézmények szakembereivel. Szinte valamennyi intézményben sor került különböző témájú csoportfoglalkozások megtartására (Témák: kommunikáció, érzelmi intelligencia, szociális készségfejlesztés, együttműködést elősegítő, pályaorientáció, boldogságóra, hála, optimizmus témaköre, életvezetési ismeretek, jogok és kötelezettségek stb.)

A nyári időszakban intézményi táboroztatás szervezése és a városi napközis táborokban (Hajdúszoboszló, Nádudvar, Nagyhegyes) való közreműködés, valamint az intézmény szabadidős programjaiban való részvétel valósult meg.

Megtörtént a hagyományteremtő céllal elindított II. Véraló verseny, melyen a vírushelyzetnek megfelelő számban képviseltették magukat a köznevelési intézményeken keresztül megszólított lakosok.

Az oktatási nevelési intézmények online oktatásra való áttérését követően az **óvodai és iskolai szociális munka biztosítására** hagyományos módon nem volt lehetőség az intézményekben.

A digitális tanrend bevezetését követően a tanrendhez való kapcsolódás hiányossága esetén érkeztek telefonos megkeresések a kollégákhoz. A kapcsolattartás lehetősége - ezen a területen is - a személyes megjelenést nélkülöző formákra korlátozódott.

A kollégák intézményen belüli átcsoportosítására került sor a hatékonyabb feladatellátás érdekében, mely szükség esetén a családsegítő és esetmenedzser kollégákat is érintette. (pl. étkeztetés házhozszállításába való besegítés, adományok, élelmiszercsomagok elkészítése, közvetítése, önkéntes segítők és idősök összekapcsolása, adminisztráció segítése stb.)

Összességében elmondhatjuk, hogy minden intézményben elfogadottá és megszokottá vált a kollégák jelenléte, a járványügyi helyzet miatt kiesett **idő azonban újabb kihívások és feladatok elé állították a munkatársainkat, melyet a lehetőségekhez és az adott körülményekhez alkalmazkodva törekedtünk megoldani.**

Szociális diagnózis:

2019. január 01-től diagnózis elkészítése továbbra is az önkéntességen alapul, az

intézménynél az elmúlt évben diagnózis készítésére nagyon ritkán érkezett felkérés ezért a kolléga elsősorban esetmenedzseri feladatokat látott el.

Utcai szociális munka:

Szakmai programunk része, a csellengő, kallódó fiatalok felkutatása, illetve az utcán, közterületen tartózkodó egyének, csoportok segítése. Az elmúlt évben nem érkezett hozzánk jelzés kallódó gyerekekről.

Közösségi oldalon előfordult olyan lakossági észrevétel, melyet követően kapcsolatfelvétel történt és együttműködés indult az önkormányzat támogatásával intézményünk és az érintettek között.

Minden település kiemelt figyelmet fordít a felnőttkorú lakosok, hajléktalanok megsegítésére, ennek érdekében a társszervek rendszeresen egyeztetnek egymással.

A települések nagyságának köszönhetően a természetes támaszt jelentő lakossági odafigyelés is működik. Téli időszakban – különösen az elmúlt évben a kialakult helyzetre tekintettel - minden települési önkormányzat törekedett lehetőséget teremteni az éjszakai tartózkodásra.

Közösség szolgálat:

Az év folyamán csak nagyon ritka esetben (meghívók és értesítők eljuttatásába) tudtak bekapcsolódni a középiskolások is az 50 órás közösségi munkájuk teljesítése érdekében.

A gondozási tevékenység:

A Központnál az esetmenedzserek a hatósági ügyekhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok esetmenedzselését látják el öt településen. Az ügyfél gondozási típusától illetve a korától (nevelésbe vétel) függően felülvizsgálatok vannak évente, félévente vagy rendkívüli esetekben.

2020. évben a Gyermekjóléti Központnál hatósági ügyekben összesen **355 háztartás** jelent meg, ez **534** gyermeket érintett.

Gondozási adatok:

Összesített gondozás 2018-2019-2020. Járási szint

gondozási forma	évi össz. gondozási eset			évi lezárt gondozási eset			12.31 –én nyitott gondozás/fő			12.31 –én háztartás		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
							.			.		

hatósági ügyekben érintett járási szinten	533	580	534	151	205	131	382	375	403	225	214	215
speciális szolgáltatásban részesült	329	275	106	274	197	67	55	78	39	44	63	26
összesen	862	859	643	425	404	199	437	455	444	269	277	241

Hatósági ügyekben érintett gondozások Járási szint 2020.

Járási szint 2020	Hajdúszoboszló		Nádudvar		Ebes		Hajdúszovát		Nagyhegyes		Összes	
	gondozás/háztartás		gondozás/háztartás		gondozás/háztartás		gondozás/háztartás		gondozás/háztartás		gondozás/háztartás	
Összes	317	182	170	86	26	19	113	58	17	11	643	355
nyitott	203	113	51	37	18	14	92	47	12	7	444	241
lezárt	114	86	119	61	8	7	21	16	5	4	199	150

Bűncselekményt és szabálysértést elkövetők száma:

	Bűncselekményt elkövetők			Szabálysértést elkövetők			Összesen		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
fiatalkorú	9	6	2	12	15	21	21	21	10
gyerekkorú	1	1	2	6	14	7	7	15	3

Gondozottaink nagy része a legveszélyeztetettebb csoportokból kerül ki, mint pl. tartós munkanélküliek, hosszú ideje közfoglalkoztatásban részesülők, roma népesség, életvezetési problémákkal küzdő leginkább sokgyermekes családok. Egyre többször találkozunk mentálisan sérült, pszichiátriai kezelés alatt levő emberekkel, szülőkkel, akik gyermekeket nevelnek, de előfordulnak különböző szenvedélybetegséggel küzdő szülők és gyermekek is.

Közös jellemzőjük, hogy a fennálló gazdasági-társadalmi körülmények között nehezen, vagy alig képesek alapvető életkörülményeik megteremtésére, illetve önerejükben nem képesek meglévő képességeik fejlesztésére sem.

A szociális szolgáltatásoknak és a szociális munkának központi feladata a társadalom peremén élő, az integrációs hálóból kihulló egyének, családok, csoportok és közösségek társadalmi befogadásának elősegítése. Az életükben a kritikus helyzetek egymást követik, így folyamatos segítségre szorulnak.

A szegénységben élő családok egy része azonban nem képes a rendelkezésére álló integrációs intézményekkel és eszközökkel kijutni kritikus élethelyzetéből. Ezt a helyzetet mi is nagyon sokszor tapasztaljuk, pl. amikor adományhoz, szolgáltatáshoz juttatunk egy-egy családot és a következő napokban - hetekben és a rákövetkező években is ugyanazok a problémák jelentkeznek újra, csak közben a gyermekek nőnek, náluk magatartási-viselkedési, tanulási problémák jelentkeznek. A szülők között párkapcsolati problémák, vagy amennyiben egyedülálló az anya, akkor kapcsolattartási gondokról érkezik az újabb jelzés a központunk felé.

A leggyakrabban előforduló problématípusok:

Megnevezés	Forgalmi(#) adataink szerinti száma			Érintett ügyfelek száma		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Szülők vagy család életvitelével összefüggő	1375	1287	439	375	275	144
Gyermekeknevelési	945	1139	847	279	245	187
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	718	676	395	303	266	113
Magatartászavar	273	478	300	111	101	94
Szülői elhanyagolás	228	610	758	114	134	176
Családi konfliktus	339	518	300	126	155	79
Családon belüli bántalmazás	90	217	188	37	66	74

A felmerülő problémákkal kapcsolatban az alábbi tapasztalatokról számolhatunk be:

A Központ tevékenysége során elsősorban azokkal a családokkal működik együtt, akikkel kapcsolatban a felmerülő problémák, súlyos veszélyeztetettség miatt hatósági intézkedést rendeltek el, az együttműködés kötelező. A kötelezően együttműködő családoknál, nagyon gyakori a „történés”, folyamatosan, napról-napra változhatnak az események és ezek következményei. Védelembe vételt megelőzően, vagy elrendelés alatt is előfordulhat, hogy a gyermekek családi konfliktus szemtanúi, áldozatai, vagy akár okozói.

Gyakoribb a szabálysértésbe vagy bűncselekménybe keveredés, fiataalkori alkohol-, drogfogyasztás, szélsőséges magatartás, prostitúció. A védelembe vétel elrendelésével nem mindig szüntethető meg a gyermek veszélyeztetettsége, mert a szülők vagy látszólagosan működnek együtt, vagy egyáltalán nem hajlandóak a kötelezés ellenére sem az együttműködésre. A fokozatosság elvét betartva, a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében alapellátás, hatósági kötelezés (védelembe vétel), szükség esetén (kizárólag a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében) családból való kiemelés a gyermekvédelmi rendszer sorrendbeli pillérei. A településünkön a helyettes

szülői szolgáltatáson kívül nincs olyan alternatíva (családok átmeneti otthona, gyermekek átmeneti otthona krízis elhelyezés lehetősége stb.) mely segítené a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetését, lehetőséget adna a családnak arra, hogy mozgósítsa, felkutassa esetlegesen saját erőforrásait, mely motiválná a változást a gyermek biztonságos testi, lelki, értelmi és érzelmi fejlődésének érdekében. A jelenlegi tapasztalatok pedig, hogy a szakellátás rendszere alig tud helyet biztosítani – több esetben már azonnali elhelyezést igénylő esetekben is – a krízishelyzetbe került gyermekek számára. A szakellátás rendszere bedugult, több a rendszerbe került gyermek szakmai érvelésünk ellenére visszakerül a veszélyeztetést előidéző családba, olyan segítségnyújtási, szolgáltatási javaslatokkal, melyekkel az alapszolgáltatás nem rendelkezik. (családterápia, agressziókezelési tréning, szakpszichológusi szolgáltatás, konfliktuskezelési tréning,). Több esetben nem feltétlenül szakmai konszenzuson alapuló döntések születnek, mert bár valamennyi szereplőnek ugyanaz a célja, de a helyzetek megítélése akár településenként is eltérő lehet. A szakemberek, különböző szervek eltérő gyakorisággal vannak jelen a család életében, ezért a probléma súlyosságának a megítélése is eltérő lehet.

A hatósági intézkedések:

A járás valamennyi településén illetékesek vagyunk az alábbi tevékenységek ellátásában. A munkatársak szakmai felkészültségének és személyiségének alkalmasnak kell lenni arra, hogy a helyzeteket felismerjék és átlássák, információt szerezzenek be, és javaslatot tegyenek a megfelelő intézkedésre. A szakember felkészültsége, döntéshozatali képessége, a családdal kapcsolatban álló szakemberekkel való együttműködése, megfelelő team munka kialakítása mind-mind segíti a gyermek érdekét szem előtt tartó legmegfelelőbb javaslattétel kialakítását.

Védelembe vétel:

Amennyiben az alapellátás igénybevételével nem sikerül a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni, de feltételezhető, hogy a védelembe vétel elrendelésével biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése, abban az esetben kezdeményezzük ezt a hatósági intézkedést.

Ennek okai.

- ☐ családi konfliktusok, szülők egymás közötti veszekedései,
- ☐ életvitellel összefüggő,
- ☐ elhanyagoló nevelés,
- ☐ az igazolatlan hiányzás,

- bántalmazás,
- magatartási problémák,
- kirekesztődés,
- beilleszkedési problémák,
- fizikai bántalmazás alanya, vagy szemtanúja,
- testi higiénia súlyos fokú elhanyagolása
- lakókörnyezet súlyos elhanyagoltsága.

Ez a sorrend a járás összességére nézve igaznak bizonyul, de pl. Nádudvaron a bántalmazás illetve annak gyanúja volt az elsődleges oka a hatósági intézkedéseknek.

Családba fogadás:

Szülő maga kérheti a családba fogadás elrendelését, ha önmaga átmenetileg nem tud gondoskodni valamilyen ok miatt a gyermekéről.

- Történt szülői elhanyagolás és gyermeknevelési képtelenség miatt családba fogadás, amikor az a jellemző, hogy az egyik nagyszülő vállalja a gyermek családba fogadását, nevelését. Ebben az évben egy testvérpárt a nagykorú testvérükhöz helyezett a Bíróság, akit családba fogadó gyámnak rendelt ki a Gyámhatóság.
- Az elmúlt években a családba fogadás egyik leggyakoribb oka a szülők külföldi munkavállalása volt, ez 2020-ban nem volt jellemző. Hajdúszoboszlón egyetlen családba fogadás sem indult a szülő külföldi munkavállalása miatt.
- Ezt a hatósági intézkedést rendelték el az egyik szülő halála és másik szülő alkalmatlansága miatt.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés:

A szakemberek számára az egyik legnehezebb, legmegterhelőbb intézkedés. Abban az esetben történik javaslattétel, ha a védelembe vétellel, vagy egyéb hatósági intézkedéssel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehetséges. Olyan krízishelyzet áll elő, mely a gyermek életét, testi épségét is súlyosan veszélyezteti. Ezek a helyzetek komoly szakmai kihívást jelentenek, a szakemberektől sok energiát, egyeztetést, időt, és rengeteg adminisztrációt igényelnek.

Az alábbi esetekben történt javaslattevés:

- ☐ Újszülött fogadására nem volt megfelelő a lakhatási lehetőség,
- ☐ fizikai, szexuális bántalmazás,
- ☐ édesanya mentális betegsége,
- ☐ szülők nevelési alkalmatlansága, alkoholizmus és agresszivitás miatt,
- ☐ a gyermek súlyos magatartási problémája és pszichiátriai betegsége, mely alapján már magára és másokra is veszélyt jelentett,
- ☐ gyámi feladatkörrel való lemondás,
- ☐ súlyos fokú szülői elhanyagolás miatt.
- ☐ a szülői felügyeleti jogát gyakorló szülő ismeretlen helyre távozott

Egyre többször tapasztalunk olyan jellegű elhanyagolást a családoknál, amikor szinte bármilyen szakmai módszerünk, eszközünk, humán és tárgyi segítségnyújtásunk hatástalannak bizonyul. Ugyanis ezekben a helyzetekben a család azt a fajta életmódot teljesen elfogadható életformának tekinti, amelyet kialakítottak. Ami a szociális szakmában már a gyermek súlyos veszélyeztetettségének számít, a szakemberek szerint akár a gyermek életét is veszélyezteti, az az ő családjukban elfogadható értékrendi, életmódbeli kategóriának felel meg. Ebből kifolyólag egyszerűen nem is értik, hogy a gyermekvédelemnek mi a problémája velük és zaklatásként, támadásként élik meg a beavatkozással járó segítségnyújtást is.

Nevelésbe vétel:

A nevelésbe vett gyermekek leggyakrabban az ideiglenesen elhelyezett gyermekek közül kerülnek ki, így a nevelésbe vétel okai megegyeznek az ideiglenes elhelyezések okaival.

Nagyon sok esetben fordul elő a

- ☐ szülők elhanyagoló nevelése,
- ☐ szenvedélybetegsége,
- ☐ de több esetben előfordult a gyermek drogfüggősége,
- ☐ okok közt szerepel még a bántalmazás,
- ☐ szülők mentális illetve fizikai betegsége is.

A nevelésbe vétel felülvizsgálata előtt több alkalommal is szoktunk egyeztetni a szakellátás szakembereivel, nevelőszülői tanácsadóval, nevelőszülővel,

gyermekvédelmi gyámmal, természetesen a gyermekkel és családjával is. 2020-as évben is előfordult olyan eset, amikor a szakellátás és a Gyermekjóléti Központ szakemberei eltérő véleményt fogalmaztak meg.

A gyámhivatal legtöbbször a szakellátás véleményét fogadta el, és annak megfelelően hozta meg a döntését.

Minden hatósági intézkedés alatt levő gyermeknél vannak rendszeres és rendkívüli felülvizsgálatok, amelyekre a javaslatainkat el kell készíteni. A javaslatok lényege, hogy a fennálló gondozási típus fenn maradjon-e, vagy megszűnjön, vagy esetleg másik hatósági intézkedés történjen. Minden esetben jogszabályok, módszertan és protokoll írja elő, hogy milyen gondozási típusoknál és felülvizsgálatoknál milyen adatlapokat kell kitölteni.

Utógondozás:

A nevelésbe vétel megszűnését követően egy évig nyomon követjük a gyermek életét, sorsát a családba, társadalomba történő visszailleszkedés elősegítése érdekében. Ez a fajta együttműködés is kötelező, gyámhivatali határozattal elrendelt.

Általánosan tapasztalható problémátípusok

A családokkal végzett munka során elmondható minden településen, hogy a problémák általában nem önállóan jelennek meg a családokban, hanem halmozódnak. Az anyagi nehézségekből következnek a családon belüli konfliktusok, melyek esetleg agresszióhoz is vezethetnek, megjelenhet az alkoholfogyasztás és egyéb deviáns magatartási formák.

A vírushelyzet miatt elrendelt korlátozó intézkedések is közre játszhattak a bezártság érzésének kialakulásában, amely elősegítette a stresszhelyzetek és agresszió megjelenését. Ebből adódóan megnövekedtek a párkapcsolati veszekedések, konfliktusok és a bántalmazásos esetek jelzése is.

A legnagyobb számban előforduló problémátípusok:

Gyermeknevelési, magatartási problémák:

A problémátípusok közül mindenképpen ki kell emelni a gyermeknevelési-, magatartási problémákat.

A gyermeknevelési problémák erőteljesebben, hangsúlyosabban jelentkeznek minden településen. A szülők egyre tehetetlenebbek, főként a kamasz gyerekekkel kapcsolatban. A gyermeknevelésben egyre több a probléma, a gondozások során azt tapasztaljuk, hogy sokszor a gyermekek erősebbek, mint a szülők. Ezt a jelenséget nevezi a pszichológia koronát viselő gyereknek, akik mini, később pedig kamasz diktátorrá váltak a szüleikkel szemben.

A szülők nem elég következetesek, a mindennapi megélhetésért folytatott küzdelemben elfáradtak, ezért nincs energiájuk. Inkább ráhagyják a gyermekekre a helytelen viselkedést, mert az sokkal egyszerűbb, nem veszik észre, hogy ezáltal átadják az irányítást a gyermekük kezébe és elveszítik a kontrollt. Hiányoznak a közös családi programok, a ténylegesen együtt eltöltött minőségi idő. Tulajdonképpen ez a problématípus az életviteli szokásokból, attitűdökből ered.

Életviteli problémák:

A kezelendő problémák nagy részben a szülők helytelen életviteléből adódnak. (szenvedélybetegség, szülői felelőtlen, gyermeket veszélyeztető magatartás, szülők konfliktusos kapcsolata, felelőtlenségből adódó anyagi problémák, a szülő megbízhatatlansága, gyermek érzelmi, értelmi elhanyagolása, lakókörnyezet elhanyagolása, higiéné hiánya.

Tapasztalataink alapján szinte az egyik legnehezebb feladat változtatni a családok szemléletén, gondolkodásmódján. Amennyiben sikerül is csak nagyon apró lépésekben lehet haladni és sajnos az is előfordul, hogy ideig-óraig tart a változás és újra és újra előről kell kezdeni a segítségnyújtást.

Különböző tanulmányok szerint a nyomor, a szegénység alapvetően megváltoztatja az emberek és csoportok életstílusát, normarendszerét, viselkedési és habituális sajátosságait. A tanulmányok készítői szerint mindez azért van, mert a beilleszkedett életforma kellékeivel nem tudják túlélni a szélsőséges szegénység viszonyait. Nem biztos, hogy teljes mértékben egyetértünk e konklúzióval, viszont a következő életviteli sajátosságok jelentkeznek az ügyfeleinknél: előrelátás és tervezés hiánya, olyan viselkedések, melyeket a környezet élösködésnek, felelőtlenségnek, kötelesség elmulasztásának, lumpen viselkedésnek minősít. Ilyen életviteli szokások mellett nagyon nehéz hatékony intervenciós stratégiákat tervezni az érintett családok körében.

Bántalmazás:

Már előzőleg a leggyakrabban jelentkező problématípusnál jeleztük, hogy megnövekedtek a családi konfliktusok és bántalmazások száma, melyhez hozzájárulhatott a 2020-as évben kialakult pandémiás helyzet miatt elrendelt korlátozó intézkedések, illetve a magától a betegségtől való félelem is.

Több olyan esettel is találkoztunk, ahol nem volt semmilyen előzményes kapcsolata a családnak a gyermekvédelemmel.

A bántalmazásról, vagy annak gyanújáról köznevelési intézményből, védőnőktől, rokonoktól érkezett a jelzés.

Előző évekre inkább az volt a jellemző, hogy a gyermek csak szemtanúja volt a bántalmazásnak, bár 2019-ben és 2020-ban is előfordultak ilyen esetek, de a

beérkező jelzésekben több esetben közvetlenül a gyermek volt az áldozat, a bántalmazott.

A családok összetétele változik, sok a mozaik család, az érintettek több esetben változtatják élettársi kapcsolataikat. Ezekben a családokban nagyon kusza a kapcsolatrendszer, az érzelmi kötődés, gyakrabban fordult elő a fizikai bántalmazás és akár a szexuális bántalmazás gyanúja is felmerült több család esetében.

Az intézményünk amennyiben családon belüli bántalmazás, hozzátartozók közötti erőszak történt minden esetben megtette a jelzést a családkoordinációs szerv felé, és a rendőrséget is mindig tájékoztattuk a történetekről, több esetben rendőrségi feljelentés is született.

Anyagi nehézségek:

Az elmúlt évben továbbra is komoly problémaként van jelen a velünk kapcsolatban álló családoknál az anyagi probléma. Jellemző a közüzemi díjhátralékok, az önkormányzati bérlakások bérleti díjának felhalmozódása. Komoly probléma adódik több esetben az albérlet váratlan felmondásából. Az alacsony családi bevételből a családnak sokszor választania kell, vagy a számlákat fizeti ki, vagy élelmiszert vásárol. Víz-gáz, villanyszámla elmaradások, valamint banki hitelek törlesztési problémái is előfordulnak.

Jellemző, hogy a családok anyagi nehézségeik megszüntetését egy újabb gyermek vállalásától remélik, még nagyobb szegénységbe taszítva ezzel magukat és gyermekeiket.

A szegénység, mélyszegénység egyre szélesebb körben jelenik meg megmutatkozva a következő deprivációkban:

- alapvető szükségletek kielégítetlenségének korlátozottsága, hiányosságok (élelmezés, fűtés, lakásfenntartás, tartós javak, lakásfelszereltség alapvető szintje),
- munkaerő-piaci helyzet,
- egészségügyi problémák,
- rossz lakáskörülmények.

Az alapvető szükségletek (lakhatás, víz, fűtés, élelem) hiányában, nagyon nehéz gyermeknevelési kérdésekről, az iskoláztatás fontosságáról, életvezetéssel kapcsolatos kérdésekről segítő beszélgetést folytatni.

• Család- és gyermekjóléti szolgálat

Ebben az évben is ügyfeleink jelentős része önként kereste fel a szolgálatunkat és vette igénybe a szolgáltatásainkat. Vannak azonban olyan családok, melyek

esetében a gyermekek védelembe vannak véve, velük a szociális segítő munkát a központ felkérésére végezzük.

Néhány fontosabb statisztikai adat a szolgálat munkájáról:

	2019	2020
A szolgálat ügyfélforgalma	10189	8016
Adományok kiadása/közvetítése (alkalmak száma)	2553	2309
A szolgáltatást igénybe vevők száma	929 fő	632 fő
Gondozások száma (együttműködési megállapodás alapján együttműködők száma)	293fő 99 család	301 fő 102
Védelembevétel melletti szociális segítő munka végzése	25 család 53 gyermek	53 gyermek
A szolgálatnál nyilvántartott kiskorú veszélyeztetettek száma, családok száma melyben a veszélyeztetett kiskorú él.	56 család 88 fő	78 gyermek 58 család
Családlátogatás	743 alkalom 243 család	526 alkalom 224 család

A 2020-as év statisztikai adataiból látszik, hogy a kialakult pandémiás helyzet miatt, éves ügyfélforgalmunk majdnem 200 fővel, a szolgáltatásainkat igénybe vevők száma pedig 300 fővel csökkent. A szolgálatnál nyilvántartott kiskorú veszélyeztetettek száma is 10 fővel csökkent.

Kiemelt feladatunknak tekintettük a járvány helyzet alatt a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszerrel való aktív együttműködésünket:

Fokozott figyelemmel kísértük a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségességét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét. Gyakrabban kerestük a kapcsolatot a jelzésre kötelezettekkel és aktívan, napra kész információkat cseréltünk. A jelzésre kötelezetteket a jelzési lehetőségéről rendszeresen tájékoztattuk, továbbá felhívtuk figyelmüket jelzési kötelezettségük írásban történő teljesítésére. Felkészülten fogadtuk a beérkezett jelzéseket, felkerestük az érintett személyt, családot, és szolgáltatásainkról tájékoztatást adtunk. A probléma jellegéhez a veszélyeztetettség mértékéhez az egyén, gyermek, család szükségletéhez igazodó intézkedéseket tettünk a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve megszüntetése érdekében.

Beérkezett jelzések:

Jelzést küldő szerv:	2019	2020
-----------------------------	-------------	-------------

	Gyermekek (0-17) érintő jelzések száma	Gyermekek (0-17) érintő jelzések száma
Köznevelési intézmény	96	63
Egészségügyi szolgáltató (csak védőnői volt)	15	9
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	5	0
Rendőrség	3	4
Állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	1	3
Állampolgár	2	4
Összesen:	122	83
Jelzésekkel érintett kiskorúak száma:	78	53

Az elmúlt évben a pandémia miatt, jelentősen csökkent, szolgálatunk felé érkező jelzések száma. A járványhelyzet miatt, megváltozott az intézmények működési rendje, ezért az iskolák, pedagógiai intézmények, egészségügyi szolgáltatók, védőnők is kevesebb jelzést küldtek felénk. A jogszabály által meghatározott /6 alkalmas/ jelzőrendszeri szakmai megbeszéléseket, a járvány helyzet miatt, nem tudtuk megtartani. **Ezek hiányát rendszeres esetkonzultációkkal, esetmegbeszélésekkel, aktív telefonos információ áramoltatással pótoltuk.** Az éves jelzőrendszeri tanácskozást megtartottuk.

Jelentősebb számban előforduló hozott problémák:

Gyermeknevelési problémák: /84 db jelzés/ Ezen jelzések a kiskorú gyermekek családban való nevelésének nehézségeiről, problémáiról informáltak bennünket. Azt tapasztaltuk az esetek feltárása során, hogy a családok egyre nehezebben birkóznak meg a gyermeknevelési feladataikkal.

Anyagi, megélhetéssel összefüggő problémák/ 69 db jelzés/: A pandémiás helyzet miatt, sok családban a szülők elvesztették munkahelyeiket, ezért több család súlyos megélhetési krízisbe került. A munkanélküliség, alacsony jövedelem, nem megfelelő pénzbeosztás, lakhatást érintő problémák, magas albérleti díj, rezsiköltség, különböző hitelek szintén több családnál jelentettek problémát.

Életviteli problémák:/ 54 db jelzés/ A kiskorút nevelő felnőttek felelőtlen-, a gyermeket veszélyeztető magatartásából adódó anyagi problémák, a szülők konfliktusos kapcsolata, illetve válása, gyermek érzelmi, értelmi elhanyagolása,

lakókörnyezet elhanyagolása, személyes higiéné hiánya, szenvedélybetegségek fordultak elő.

Magatartás teljesítményzavar: /47db jelzés/ Ebben az évben sok jelzés érkezett az iskolákból, óvodákból a pedagógusok részéről, melyben arról tájékoztattak bennünket, hogy a gyermekek az oktatási intézményekben nem tartják be a magatartási szabályokat, hangoskodnak, bántják társaikat és még a pedagógusokkal is agresszívak. A gyermekek magatartási problémái és a pandémiás helyzet sok gyermeknek a teljesítményében is csökkenést mutatott.

Lelki mentális pszichiátriai betegség /47 db jelzés/ A pandémiás helyzet sok családban felerősítette a mentális nehézségekkel küszködő családtagok betegségét. Fokozottabban figyeltünk ezen családokra és szakellátásaikra.

Családi-kapcsolati konfliktus: /44 db jelzés/ Ez leginkább párkapcsolati problémákból, gyermeknevelésből, anyagi nehézségekből, munkanélküliségből adódik, illetve meghatározó a különböző gondolkodási mód, ízlés, igény, életvitel stb.

Ezen problémák kezelése nagy kihívást jelent a szakemberek számára, mivel általában hosszú évekre vezethetők vissza. Az ilyen jellegű problémák megoldása hosszabb időt és nagyobb összefogást igényel, ahol nagy hangsúly helyeződik a szülők aktív részvételére és a szakemberek együttes segítségnyújtására.

Szünidei gyermekétkeztetés:

Az elmúlt évben is aktívan részt vett szolgálatunk a szünidei gyermekétkeztetések (tavaszi, nyári, őszi és téli) lebonyolításában.

A nyári szünetben - az étel kiosztása két helyen történt, a kiosztást minden nap mindkét helyen felügyeltük, vezettük a szükséges dokumentációt és folyamatosan egyeztettünk a hivatal munkatársával. Ez a tevékenység sok időt és energiát igényel mind az előkészületek során (családok felkeresése, nyilatkoztatás, kérelmek kitöltése, plakátok kihelyezés az intézmények bevonásával), mind az étkeztetés idején, amikor napi kb. 2 órában két munkatárs dolgozik tevőlegesen is a feladat ellátásában a mindennapi munkavégzése mellett. A feladatok elvégzéséhez közösségi szolgálatot teljesítő diákok segítségét igénybe szottuk venni, amelyre most a járvány miatt szintén csak a nyári időszakban volt lehetőség.

Környezettanulmány készítése: Családsegítőink az elmúlt évben 120 db környezettanulmányt készítettek. A környezettanulmányok jelentősebb részét a Polgármesteri Hivatal Egészségügyi, Szociális Irodájának felkérésére végezzük a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapításához, de gondnoksági

ügyekben is egyre többet készítünk a HBM-I Kormányhivatal Hatósági, Gyámügyi, Igazságügyi és Építésügyi Osztályának megkeresésére.

Szabadidős programok:

Jogszáby által előírt feladatunk, hogy elősegítsük a gyermekek családban nevelkedését, támogassuk a gyermekek szocializációját, és megelőzzük a veszélyeztetettség kialakulását. A szabadidős programok szervezése, lebonyolítása, valamint az ezekhez való hozzájutás segítése az elsődleges prevenció egyik legfontosabb eszköze.

Olyan szabadidős programok szervezésére törekszünk, mellyel ellensúlyozni igyekszünk a családban jelentkező nehézségeket, nevelési problémák és hiányosságok negatív hatásait.

Ebben az évben, a kialakult járványügyi helyzet miatt, kevesebb szabadidős programot tudtunk szervezni, de így is kb. 125 gyermeknek tudtunk nyújtani kellemes nyári programot. Elmondható, hogy nagyon népszerűek voltak szabadidős programjaink, kifejezetten várták a gyermekek, felnőttek a soron következő programokat.

- Korrepetálással egybekötött szabadidős programok július és augusztus hónapban /15fő/
- Dóttó vonatozás –fagylaltozással /25fő/
- Aqua Manó Party /tánc, nyelvtörők, ügyességi verseny sok meglepetéssel /30fő/
- A Nyíregyházi állatparkban egész napos kirándulás /teljes ellátással / 35fő/
- Bringó-hintőzés /20fő/

Hajléktalan személyeknek történő segítségnyújtás, krízisszálló működtetése:

A település vezetői, szakemberei mindent megtesznek azért, hogy ne forduljon elő a településen, hogy bárki kihűlés, megfagyás áldozatává váljon. A fedél, vagy fűtés nélkül maradt személyeknek lehetőségünk van arra, hogy a téli időszakban igénybe vegyék a krízisszállót. Intézményünk évek óta működteti az Igazgatási, Egészségügyi és Szociális Bizottság felkérésére a téli időszakban az éjszakai (nagyon hideg napokon az egész napos) tartózkodást biztosító krízis szálláshelyet, mely a Gönczy Pál u. 6-8. szám alatt található. A szálló - krízishelyzetek kivételével - tüdőszűrői és háziorvosi igazolás valamint jelen helyzetben covid-teszt beszerzését követően vehető igénybe.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a szálló működésére folyamatosan biztosítja az anyagi támogatást.

A szállón továbbra is biztosított a tisztálkodási és mosási lehetőség. A szálláshely elsősorban a helyi, életvitelszerűen utcán tartózkodó személyek befogadására szolgál. Az ellátottak nagy része tényleges hajléktalan, de igénybe veheti olyan személy is, aki saját otthonában van veszélyben, nem tudja megoldani a fűtést. A szálló kihasználtsága igen magas, napi szinten átlagosan 8-11 fő tartózkodott, tartózkodik bent, a férőhelyek száma 18.

Kályha használatba adása:

Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának Igazgatási, Egészségügyi, Szociális Bizottsága jóvoltából 2020. őszén 2 db kályhát adtunk ki használatra. Mindkét család többgyermekes, igen nehéz körülmények között, külterületen él. Összesen jelenleg 4 kályhánk van, 2 db fűtőeszköz krízishelyzet esetére van félretéve.

Az elmúlt év folyamán sajnos 2 kiadott kályha eltűnt, ezen esetekben feljelentést tettünk, a többi leamortizálódott, használhatatlan állapotban leselejtezésre kerültek.

A fűtőeszközöket a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat olyan nehéz anyagi körülmények között élő ügyfeleinek, szociálisan rászoruló egyéneknek és családoknak adta ki használatra, akiknek nem volt megoldva a fűtésük, és önerőből, külső segítség nélkül nem tudtak kályhát vásárolni. A használatra történő átadást írásban rögzítettük, a kályhákat 2021. május 15-ig kell visszahozni az intézménybe. Indokolt esetben (újszülött, illetve kisgyermekes családok, főzés megoldatlansága stb.), külön kérelemre van arra lehetőség, hogy a kályhák használatát meghosszabbítsuk.

Helyettes szülői szolgáltatás:

A településen évek óta problémát jelent, hogy nincs gyermekek átmeneti gondozási formája. 2018-ban felhatalmazást kaptunk az Önkormányzattól, a helyettes szülői szolgáltatáshoz. Ebben az évben 1 gyermeket helyeztünk el a helyettes szülőknél.

Adományozás:

Az adománygyűjtés és ennek elosztása igen jelentős részét jelentette a munkánknak ebben a rendkívüli időszakban. A munka nélkül maradt emberek krízishelyzetbe kerülése, pénznélkülisége hamar érzékelhetővé vált. Élelmiszerre egyre nagyobb igény mutatkozott. Szerencsére sok adományt kaptunk nem csak az önkormányzattól, de más intézményektől, szervezetektől, vállalkozóktól és magánemberektől is.

Természetesen nem csak a vírus miatt a munkahelyről elbocsájtott emberek jelentkeztek élelemért, de ügyfélkörünkbe tartozó alkalmi munkából élők is.

Mindig nagy szükség volt az adományokra a szociális szférában, de a 2020-as év rendkívüli volt ebben is.

A településünk lakossága mindig is kiemelkedő volt adományozás szempontjából, sok jó szándékú, empatikus és segíteni akaró lakosa van a városnak. Továbbra is nagy jelentősége van a 2015. november 01. óta működtetett **Örömdoboz-adományláda facebook-os zárt csoportnak**, mely tagjainak száma folyamatosan emelkedik. Ez a járás valamennyi településén ismert, és elismert színtere az adományok gazdára találása szempontjából.

A központ szociális asszisztenseinek a segítségével célzottan volt ruhaosztás, a téli időszakban pedig a kerítésre tettünk ki téli ruhaneműket és csak korlátozottan fogadtuk a ruhaadományokat, ezzel is csökkentve a fertőzésveszély lehetőségét. A beérkező adományokból lehetőség van juttatni a társult településeknek, főként Hajdúszovát rászoruló lakosainak, ahol ennek a kézzelfogható segítségnek kiemelkedő jelentősége van.

A **Magyar Élelmiszer Bank** által kínált **„Élelmiszerbank - TESCO adományszétosztási együttműködés”** pályázati felhívással éltünk, pályázatunk sikeres lett. Az együttműködésnek köszönhetően évek óta kenyeret, illetve egyéb pékárut és zöldség-gyümölcs adományt napi szinten tudunk osztani – érkező mennyiségtől függően - alkalmanként kb. 5-25 embernek/családnak. Az adomány szétosztását a Gondozási Központ munkatársai végzik, szolgálatunk munkatársainak leterheltsége miatt.

2017. június 19-től a RSZTOP-1.1.1-16-2016-00001 azonosító számú, a **Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program** keretében intézményünkben havi szinten segélycsomagot osztanak a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság HBM-I Kirendeltségének munkatársai az arra jogosult helyi lakosok számára. Az együttműködés keretében szolgálatunk a névre szóló értesítők időben történő eljuttatásáról gondoskodik.

▪ **Veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetése**

- a HKSZK Család és Gyermekjóléti Központ jelentése lásd: 17-20. oldal
- a HKSZK Család és Gyermekjóléti Szolgálat jelentése lásd 29-31. oldal
- a Hajdúszoboszlói Járási Hivatal jelentése az alábbiak szerint:

A Hajdúszoboszlói Járási Hivatal kiemelten fontos területként kezeli a gyermekek védelmét szolgáló terület működésének megfelelő biztosítását, hiszen ez az állam által végzendő feladatok egy kiemelt területe.

Kiemelt figyelmet fordítunk az önkormányzatokkal, a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival és az ügyfelekkel történő együttműködésre. A jelzőrendszeri megbeszéléseken, gyermekvédelmi tanácskozásokon

aktívan részt veszünk, hiszen a felnövekvő generáció biztonsága, védelme közös ügy. A hatékony együttműködésnek az ideiglenes hatályú kiemeléseknél jut különösen fontos szerep, ugyanis a kiemelésre döntően a jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések alapján kerül sor.

A járási hivatal gyámügyi területén az ügyfelek zökkenőmentes kiszolgálása érdekében a korábbi években kialakított rendszerben, azaz betűrend szerinti felosztásban fogadtuk az ügyfeleket Hajdúszoboszlón. A járás más településein igyekeztünk megtartani az ügyfelek által korábban megszokott helyi ügyfélfogadási szokásokat, illetve próbáltunk alkalmazkodni a helyi sajátosságokhoz. Mivel valamennyi gyámügyi ügyintéző végzi valamennyi, a jogszabályok által a járási hivatalhoz delegált feladatot, így szabadságolások, esetleges betegségek esetén a helyettesítés megoldott, az ügyfélfogadás folyamatos.

Az ügyfélfogadási idő 2020-ban a 2019-es évhez képest változatlan volt, továbbra is hétfőtől csütörtökig 8-12 óra között, pénteken ügyeleti rendszerben fogadtuk a gyámügyekben hozzánk forduló ügyfeleket. Változást a pandémia miatt elrendelt veszélyhelyzet hozott annyiban, hogy az ügyfeleknek előzetes időpont egyeztetést követően van lehetőségük ügyintézésre.

Azonnali intézkedést igénylő, sürgős esetekben azonban a gyámügyi szakügyintézők ügyfélfogadási időn túl és időpont egyeztetés hiányában is elérhetők voltak.

Összességében megállapítható, hogy a Hajdúszoboszlói Járási Hivatal a hatáskörébe tartozó gyermekvédelmi feladatok ellátása a 2020-as évben is megfelelően történt, a társhatóságokkal és a jelzőrendszer tagjaival az együttműködés folyamatos és zökkenőmentes volt.

- Hajdúszoboszlói Polgármesteri Hivatal Egészségügyi és Szociális Iroda fontos központi szereplője a jelzőrendszer működésének hatékonysága kapcsán. Ennek nem más az oka, mint az, hogy a hivatal és az irodával kapcsolatba lépő ügyfelek, intézmények köre jóval bővebb, mint a szakintézményeké általában. A lakosság és az érdeklődő ügyfelek (bármilyen témában) elsősorban az önkormányzathoz és azon belül a polgármesteri hivatal szociális szakemberihez fordulnak bejelentéssel, jelzéssel, kérdéssel, javaslatokkal. Tovább erősítette ezen feladatainkat a közeli hozzátartozók közötti erőszak megelőzésében folytatott közös munka, ahol a jegyző a családvédelmi koordinációért felelős szerv.

- **Gyermekek napközbeni ellátásáról a Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde 2020. évi tájékoztatója alapján**

Hajdúszoboszlón a 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátását a Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsőde biztosítja. Az intézmény a városközpont közelében, a Rákóczi utca 23-25. alatt lévő épületben működik, fenntartója Hajdúszoboszló Város Önkormányzata.

A bölcsőde működését a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1993. évi XXXI. törvény és ennek végrehajtási rendelete, a 15/1998. NM. rendelet határozza meg, szakmai tartalmát, feladatait pedig a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja. Ezen kívül módszertani levelek, az intézmény szabályzatai segítik a biztonságos, jogszabályoknak megfelelő működést.

Férőhelyszám

Bölcsődénként 7 csoportban 90 fő 3 éven aluli kisgyermek szakszerű nevelését, gondozását tudjuk végezni.

2012-ben emelkedett 60-ról 90-re a férőhelyek száma, amikor a bölcsőde pályázati forrásból bővítésre és felújításra került. Ám a GYED Extra bevezetése, mely lehetővé teszi a kisgyermeket gondozó szülő számára a munkába való visszatérést már a gyermek fél éves korától a gyed megtartása mellett, komoly ösztönző erő a családoknak. A munkabér mellett a gyed összege sokaknak jelent olyan segítséget, mely alapján a gyermek minél korábbi életkorában, jóval 2 éves kora előtt a bölcsődei ellátás mellett döntenek.

Mivel Hajdúszoboszlónak a turizmus, vendéglátás a fő profilja, nem véletlen, hogy tavasszal egyre csak érkeznek az újabb és újabb igények a felvételre, amiket sajnos rendszerint már nem, vagy csak több hetes, akár hónapos csúszással tudunk teljesíteni, hiszen általában január/februárban azokat a férőhelyeket is feltöltjük, amik az esetleges januári óvodába távozással megüresednek. Egyre jellemzőbb, hogy a nyáron megüresedett férőhelyekre is szoktatjuk az új gyermekeket, ami nehézséget okoz a szabadságolások és az őszi, új csoportösszeállítások tekintetében is.

Csoportjainkba 12-14 főt tudunk felvenni a jogszabályoknak megfelelően. A csoportok férőhelyszáma fő szabály szerint 12 fő, ám ahol mindenki betöltötte a 2. évét, 14 főre feltölthető, ha a csoportszoba alapterülete ezt megengedi. Ez három csoportunkban lehetséges. Azonban gyakran olyan kevés a 2 év feletti jelentkezők száma, hogy ezt a lehetőséget nem tudjuk kihasználni, csak hónapokkal később. Amennyiben sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek kerül felvételre, ott a gyermeklétszám szintén csak kevesebb lehet, mert egy SNI-s gyermeket két főnek kell számítani.

Ezen okok miatt fordul elő, hogy bár minden csoportunk telített, mégsem érjük el az engedélyezett férőhelyszámot.

Minden évben alakul ki várólista, ahonnan a gyermekeket a megüresedett férőhelyekre különböző szempontok alapján vesszük fel, pl: - veszélyeztetettség, társszerv jelzése (védőnők, családsegítők), - a kérelem leadásának időpontja, - a munkába állás tényleges időpontja.

2019-ben pályázatot nyújtott be a fenntartó új tagintézmény létrehozására, melynek megnyitása 2022 szeptemberében várható. Az új bölcsődében 26 kisgyermeket fogunk tudni ellátni. Reméljük, ez segít majd a tavasszal jelentkező kérelmek kielégítésében.

A bölcsőde feladata

Bölcsődénk alapfeladata a város három év alatti gyermekeinek nevelése, gondozása. A gyermekek napközbeni ellátásaként az életkornak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást és étkezést kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, törvényes képviselői munkavégzésük – ideértve a gyermekgondozási díj, a gyermekgondozást segítő ellátás és a gyermeknevelési támogatás folyósítása melletti munkavégzést is – munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

Gyermekétkeztetés keretében napi négyszeri étkezés biztosítása egy főétkezés (ebéd) és három kísétkezés (reggeli, tízórai, uzsonna) keretein belül történik a közétkeztetési rendeletnek megfelelően.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-ig tart. A bölcsődei ellátás keretében a gyermek 20 hetes korától nevelhető és gondozható 3 éves koráig. Ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

Az intézmény közfeladata a Gyvt. 41-42. §-ai szerinti személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, bölcsődei ellátása.

Az alapellátáson túli szolgáltatásként bölcsődénkben időszakos gyermekfelügyelet, sóterápia és játszócsoport működik.

A pandémiás helyzet miatt ezeket 2020-ban csak március közepéig tudtuk működtetni. Időszakos gyermekfelügyeletet csak a szabad férőhely terhére lehet működtetni, melyet az állandó telítettség miatt egyre kevésbé tudunk vállalni.

Személyi feltételek:

A bölcsődei nevelés eredményessége a dolgozókon múlik. A szakemberek személyiségükkel, magas színvonalú szakmai tudásukkal, hitelességükkel tudnak elérni a családokig, hogy velük együttműködve, a családi nevelést

kiegészítve tudják megfelelően gondozni, személyre szabottan nevelni a hozzánk kerülő gyermekeket. A gyermekek akkor tudnak fejlődni, ha biztonságban érzik magukat, és ezt akkor érzik, ha szerető, elfogadó, támogató légkör veszi őket körül, ahol segítik az önállósodás folyamatát és a családon kívüli első szocializációs környezetben a társkapcsolatok kialakulását. Minőségi ellátást csak magasan képzett, elhivatott szakemberek, és az őket segítő lelkiismeretes segítő személyzet képes együttesen biztosítani (részletesen 4-5. oldal).

Tárgyi feltételek:

Intézményünkben 7 csoportszoba van, a hozzá tartozó fürdőszobákkal és átadókkal, valamint 100 férőhelyes konyhát működtetünk. Bölcsődénkhez nagy játszókert is tartozik.

Bár intézményünk pályázatból 2011-ben bővült és felújításra került, a tárgyi feltételek folyamatos javítása, karbantartása továbbra is kiemelt feladat.

A 2000-ben épült mosodarész csapadékvíz elvezetésének megoldása megtörtént 2018-ban, a falak kiszáradtak, azonban szükség lenne ezek újravakolására és festésére.

Ennek az épületnek az eresztartó gerendái nagyon rossz állapotban vannak, legalább egyes elemek cseréjére, felújítására szükség van, mert hamarosan balesetveszélyessé válik.

A hátsó játszókertünk megújult 2019-ben, az elfogadásra került udvari gyermekmosdó megépítése (mely sajnos halasztásra került jelen helyzetben) tovább segítené a minőségi szakmai munka biztosítását. Nagyon várjuk, hogy ez megvalósításra kerüljön, mert az egy, távoli gyermekmosdó káros hatással van a gyerekek önállósodási törekvéseire a szobatisztaságra nevelés időszakában, mely az óvodaérettség egyik komoly mérföldköve.

Sajnos az első udvarrész továbbra sem megfelelő, kikopott a fű, minden csupa por vagy sár, a járdaszegélyek és a homokozók mellett eltűnt a föld, és azok botlásveszélyt jelentenek. A lépcsősor az oda vezető lejtős, hosszú járdaszakasz miatt veszélyes, mert a motorozó gyermekek nagyon felgyorsulnak, van, hogy a legnagyobb odafigyelés, védelem ellenére sem tudnak időben megállni, és lebucskáznak a lépcsőn. Ennek átalakítása is a jövő feladata.

Parkolási gondjainkon bár némiképp segített a kijelölt 5 parkolóhely a bölcsődés szülők részére az épület előtt, de sajnos mind ezek nem vezettek a várt eredményre. A szülői elégedettségi kérdőívünk majd mindegyikében megjelenik a parkolóhelyek hiánya, valamint tapasztaljuk is, hogy a tiltó tábla ellenére a szülők továbbra is megállnak a garázssor előtt. A környéken lakóktól is kaptunk negatív visszajelzést, amiért nem állhatnak meg a saját házuk előtt, vagy annak közelében, valamint a kollégáink is messze kénytelenek parkolni munkába

érkezéskor. Köszönjük a Képviselő Úr javaslatát és a Képviselő testület pozitív hozzáállását, de kérjük, hogy a parkoló problémáját ne tekintsék lezártnak, amennyiben lehetőség lesz rá, foglalkozzanak ezzel a kérdéssel és keressünk hosszú távú megoldást.

Az éves tisztasági festést a tavaszi zárás időszakában kollégáinkkal saját magunk oldottuk meg.

Az ellátás során használt gépeket, berendezéseket folyamatosan karbantartjuk, de mosógépeinket, mosogatógépünket, burgonyakoptatónkat, fénymásológépeinket többször kellett javíttatni, karbantartási költségeink elég magasak.

Alapítványunk csoportszobai játékok, mesekönyvek beszerzésével támogatja intézményünket. Sajnos sem a szokásos gyermeknapot, sem Alapítványi bált nem tudott rendezni a tavalyi évben, melyeknek pedig mindig nagy sikere van.

Úgy érezzük, hogy a megfelelő szakmai munkához, a működtetéshez minden segítséget megkapunk, így a szakmai színvonalat fent tudjuk tartani, illetve lépésről lépésre javítani tudjuk a bölcsőde tárgyi feltételeit. Ebben nagy segítségünkre van a fenntartó, melynek itt is megköszönjük hozzájárulását, támogatását, illetve a Babavár Bölcsődei Alapítvány.

A bölcsőde kihasználtsága:

2020-ban a bölcsődébe járó gyermekek összlétszáma 140 fő volt, újként 58-an nyertek felvételt.

Bár – szerencsére – a gyermekeink szüleinek túlnyomó része munkába való visszatérés miatt kerül bölcsődébe, minden évben van családgondozói, védőnői jelzés miatt felvételre kerülő gyermek is. Rájuk kiemelt figyelmet fordítunk, és igyekszünk a társszervekkel is rendszeresen konzultálni ezekben az esetekben. A nevelési év folyamán 3 fő védelembe vett, 1 fő hátrányos és egy fő halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket láttunk fel.

Mivel az ingyenes gyermekétkeztetés már nem függ kizárólagosan a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménytől, így előfordul, hogy ezekről nem kapunk tájékoztatást a szülőkről.

Felvételi nehézségünk most leginkább a pandémiás helyzet miatt volt, március-áprilisban nem tudtunk új gyermekeket fogadni, majd csak júniusban, az enyhítések után. Ekkor ismét többen jelezték felvételi igényüket, melyeket csak részben sikerült megoldanunk. Reméljük, gondjainkat az új tagintézmény megépülése hamarosan megoldja.

Óvodába 70 gyermek ment a nevelési év végén, illetve az ősz folyamán.

A felvett gyermekek nagy része ingyenesen étkezik. A Gyed Extra mellett többen még fizetnek, majd a gyermek két éves kora, a gyed lejártá után

jogosultak lesznek az ingyenes étkezésre. Ez év közben a jövedelmi és egyéb, támogatásra való jogosultság függvényében változhat.

A jövedelmi viszonyok mellett jogosultsági tényező lehet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, a 3, vagy több gyermek, tartósan beteg gyermek vagy gyermek testvére, nevelésbe vétel.

2020-ban 36 fő fizetett hosszabb-rövidebb ideig az étkezésért.

Május 31-ei állapot:

Fizetős	ingyenesen étkezők					összesen
	rgyvk	tartósan beteg	3 vagy több gyermek	nevelésbe vett	jövedelem alapján	
15 fő	1 fő	2 fő	14 fő		55 fő	87 fő
ö: 15 fő	ö: 72 fő					87 fő

2018 szeptemberétől bölcsődénkben a speciális, valamely ételallergia miatti gyermekek diétás étkezését is megoldjuk saját konyhánkon, a gluténmentes kivételével. Megbízott dietetikus az ételmezésvezető által elkészített heti étlapot a megfelelő diétára átírja, az alapanyagok tekintetében kiveszi a nem megfelelőeket, és azokat mással helyettesíti. A konyhában elkülönített részen tároljuk az edényeket, és az étel elkészítése, a tálalása is külön történik. A tavalyi évben 1 fő ételallergiás gyermeket láttunk el, aki sokféle élelmiszerre érzékeny, így ételmezése nagy odafigyelést kívánt, ősszel óvodás lett.

Kihasználtságunk:

2020 szeptemberében a beszoktatások üteme lassabb volt, szigorúan betartottuk, hogy két hetes periódusokban jöhettek az új gyermekek, hogy a szülők a befogadás időszakában ne csoportosuljanak a szobákban.

A veszélyhelyzet miatt a tavaszi beszoktatások elmaradtak, nyáron tudtunk csak új gyermekeket fogadni. A beiratkozók száma is jóval alacsonyabb volt, és lassabban is történt, vigyázva a biztonságra, így 2020. december 31-én csak 76 fő volt a felvett gyermekeink száma.

Gyermekvédelem:

2020-ban 4 olyan kisgyermeket vettünk fel, aki soron kívül veszélyeztetettség miatt érkezett, 5 fő pedig már az előző évben is hozzánk járt, így összesen 9 olyan gyermek volt az évben a bölcsődében, aki a társszakmák jelzésére került felvételre. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben két gyermek részesült, egy hátrányos, egy pedig halmozottan hátrányos helyzetű volt, valamint 5 fő bölcsődés gyermek volt védelembe véve, valamint két gyermekünk volt tartósan beteg. Sajátos nevelési igényű gyermek múlt évben nem volt.

Rendszeresen együttműködünk a Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család- és Gyermekjóléti Központ családsegítőivel és esetmenedzsereivel, személyesen, telefonon és írásban is, különösen az általuk javaslatra felvett gyermekek tekintetében.

Veszélyeztetettség miatt jelzést külön nem kellett írásban tennünk, de gyakori volt a telefonos megbeszélés a családsegítőkkal, esetmenedzserekkel.

A felvételt kérők száma annyira magas, hogy egyre kisebb számban tudjuk azokat a gyermekeket felvenni, ahol év közben derül ki a veszélyeztetettség ténye. Az új tagintézmény megépítése ezt a hátrányt is segíthet leküzdeni.

Gyermekvédelmi felelősünk kisgyermeknevelői munkája mellett látja el a gyermekvédelmi feladatokat. Rendszeresen részt vesz a jelzőrendszeri értekezleteken, kiemelt figyelmet fordít az egész intézményben a nehéz helyzetben lévő gyermekekre, rendszeresen megbeszélést tart a bölcsődei kisgyermeknevelőkkel.

Bölcsődénkben Érdekképviselői Fórum működik, melynek célja a gyermeki jogok védelme. Az fórum tagjait minden csoportból a szülők maguk választják ki. Az elmúlt években a fórumhoz ellátást érintő kifogások, vagy kötelezettségszegésre utaló panaszok nem érkeztek.

Évente anonim szülői elégedettségi kérdőívet adunk a szülőknek, melyen elmondhatják, mi az, amivel elégedettek, és mik azok a területek, ahol esetleg nagyobb odafigyelésre, változásra van szükség.

A válaszokat kiértékeljük, és a kollégákkal együtt megbeszéljük, hogyan lehetne változtatni az esetleges gondokon.

Jó érzéssel tölt el, hogy sokan írják le, mennyire jól érzi magát a bölcsődében gyermekük, és milyen hálásak a bölcsőde dolgozóinak.

A pandémia hatása a bölcsődei ellátásra:

A veszélyhelyzet bölcsődénkre is hatással volt.

Januárban az év a megszokott rendben kezdődött, majd márciusban a veszélyhelyzet kihirdetésével a bölcsőde is bezárta kapuit. 2020. március 16-án már csak néhány gyermeket láttunk el, majd utána nem fogadtuk a bölcsődéseket. Az első héten a dolgozók a teljes épületet, minden helyiséget átfertőtlenítettek, a bútorokat, textíliákat, játékokat is átmosták. A következő időszakban felváltva voltak szabadságon, dolgoztak otthoni munkavégzés keretében, és heti váltásban a bölcsődében végeztek felújítási, karbantartási munkákat.

Kollégáinkkal a zárás időszakában a fertőtlenítések mellett a pincétől a padlásig kitakarítottuk a bölcsőde épületét, a felesleges, elhasználódott, javíthatatlanná vált eszközöket kiselejteztük az illetékes szakiroda és a HGSZI közreműködésével.

Dolgozóink kifestették az alagsori helyiségeket: játéktároló, kerékpártároló, babakocsi tároló, közlekedő, valamint az udvaron a filagóriákat is.

Otthoni munkavégzés keretében a kisgyermeknevelők a dokumentációikat készítették el, valamint a vezető által kiadott szakmai feladatokat végezték (módszertani videók megtekintése, szakmai cikkek, tanulmányok olvasása, ezekről összefoglaló írása, maszkkészítés, online kapcsolattartás a családokkal, videó üzenetek megosztása a zárt csoportokban).

A bölcsődei dajkák a dajka tanfolyamon tanultakról készítettek összefoglalókat (kiemelve a lényeges pontokat, amit a megváltozott szerepük jelent, ezeket hogyan valósítjuk meg a bölcsődében).

A konyhai dolgozók a megújult HACCP kézikönyvet tanulmányozták és készítettek hozzá jegyzeteket. A technikai dolgozók szintén részt vettek a textil maszkok készítésében.

A dolgozók közel 1000 db maszkot adtak át Alpolgármester Úrnak, melyek a város különböző boltjaiban lettek kihelyezve.

Bölcsődénk 2020. április 20-án nyitott meg újra, eleinte ügyeleti jelleggel, majd júniustól teljes kapacitással. A járványügyi előírásokra, a módszertani egyesület ajánlásait figyelembe véve készítettük el pandémiás tervünket, melyet mindig az adott helyzethez, a járvány súlyosságához igazítunk.

A szigorítások megnehezítik a mindennapokat, alkalmazkodást kíván a családoktól, dolgozóktól egyaránt, de ezekre szükség van, hogy amennyire lehet, el tudjuk kerülni a vírus bejutását, elterjedését az intézményben. A családok részéről ilyen például a maszkviselés, a lázmérés, a kézfertőtlenítés, valamint hogy egy gyermekkel csak egy kísérő érkezhessen és az átadóban is csak két család tartózkodhat, a 1,5 méteres távolság betartásával.

A dolgozók körében szintén kiemelt terület a maszkhasználat, ám a kisgyermeknevelők a saját csoportjukban ezt nem kötelesek használni. A 0-3 éves korosztály gondozásánál, fejlődésénél az arc, illetve a beszédtanulás során a száj látványa és hogy pontosan hallja a felnőtt beszédét, kiemelt jelentőségű. A napi többszöri takarítás, felületek és játékok fertőtlenítése szintén a védekezést szolgálja.

Sajnos a legnagyobb körültekintés mellett is novemberben egy kolléganő (aki vélhetően tünetmentes gyermektől kapta el) koronavírusos lett. Mivel pozitív eredménye nagyon későn érkezett meg, így a vírus elterjedt a dolgozói közösségben, összesen 9 fő lett igazoltan beteg, így a bölcsődét a Népegészségügyi Központ javaslatára 2 hétre ismét bezárta a fenntartó. Több szülőtől kaptunk visszajelzést arról is, hogy a gyermek tünetmentesen hazavitte

a vírust, és a szülők, családtagok koronavírusosak lettek. A kolléganőket nagyon megviselte a betegség, két-három hétig komoly tüneteik (láz, erős köhögés, izomfájdalom, gyengeség) voltak, melyek lassan enyhültek. Sajnos egy kolléganőnk családtagja el is hunyt ennek következtében. Ez is azt mutatja, hogy a fokozott figyelemre, a tesztelésre, a gyors, határozott döntésekre milyen hatalmas szükség van a jelen helyzetben.

Nyáron nem volt karbantartási szünetünk, ezzel is segítve a szülőket, családokat.

Szeptemberben az új nevelési évet a járványügyi időszak szabályainak betartásával kezdtük el. Lassabb ütemben zajlott a gyermekek felvétele, így december 31-én záró létszámunk 76 fő volt, ami jóval alacsonyabb az ilyenkor szokásosnál.

A bölcsőde működtetését az állam a megváltozott normatíva számítási szabályokkal segítette (10 napos hiányzási szabály eltörlése, a márciusban beíratott gyermekek létszáma adta a számítás alapját augusztus végéig, majd szeptembertől a férőhelyszám 80%-át kellett alapul venni), így a zárások ellenére mi is több mint 10 fővel magasabb létszámot tudtunk leadni (71 helyett 83,2 fő).

Sajnos a gyermekélelmezésnél ilyen segítség nem volt, 62 helyett 39,76 lett a mutatószám, ami nagyon komoly csökkenés.

Intézményünkben igyekszünk szakmailag magas szintű munkát végezni, hiszen tudjuk, a bölcsődébe kerülés mennyire megterhelő élmény a családnak. Reméljük, szeretetteljes hozzáállásunk sokat segít, hogy a gyermekek jól érezzék magukat bölcsődénkben, és a szülők is nyugodt szívvel hagyják nálunk gyermekeiket.

Összességében elmondható, hogy a kialakult helyzethez igyekeztünk rugalmasan hozzáállni, kollégáink alkalmazkodtak a mindig változó feltételekhez. Mind a bölcsődében, mind az otthoni munkavégzés alatt igyekeztek maximálisan helyt állni, és végezték a feladataikat: a családok és a kisgyermekek segítségét, ellátását.

A gyermekvédelmi tevékenységek és a gyermekek napközbeni ellátása kapcsán véleményünk szerint a gyermekvédelmi tanácskozás alkalmával a Védőnői Szolgálat és Gyermekorvosi ellátás, az Óvodák, a Pedagógiai Szakszolgálat, az Általános iskolák, Középiskolák és az Életes Mátyás Általános és Speciális Szakiskola, Kollégium és Gyermekotthon beszámolója valamint a gyermekétkeztetési feladatok ellátásáról szóló tájékoztató mindenképpen része legyen a jelenlegi átfogó beszámolónak. Az alábbiakban ezért egyenkénti összefoglaló jelentésüket mutatjuk be:

● Védőnői szolgálat és Gyermekorvosi szolgálat

Hajdúszoboszlón a 2020. évről a gyermekek ellátása kapcsán a gyermekorvosi munkáról és a védőnői ellátásról az összefüggések és tapasztalatok tekintetében közös beszámolót készítettünk.

Városunkban négy gyermekorvosi és 8 védőnői körzet van.

Gyermekorvosi körzetek orvosai:

- I. Dr. Szabó Tímea Margit
- II. Dr. Szapora Erzsébet
- III. Dr. Ozsváth Márta
- IV. Dr. Papp Jenő

A **gyermekorvosok 0-18 éves** korosztály ellátásáért felelősek, a **területi védőnők 0-7 éves** korosztályt gondozzák.

A védőnői körzetek védőnői:

1. Flenderné Muszil Éva
2. Rónaszéky Ágnes
3. Balogh -Kuthy Andrea
4. Nagy Tiborné
5. Lenténé Szilágyi Anita
6. Pinczés Hajnalka
7. Balláné Szoboszlai Margit
8. Dr. Kerekes Lászlóné

A gyermekorvosi és védőnői tevékenységek végzése vállalkozási formában történik.

A gondozott gyermekek száma évről évre folyamatosan emelkedik. Szemléletesen mutatja, hogy a 0-7 éves korosztály 2014-ben **1384**, 2016-ban **1414**, 2019-ben **1499** fő volt. 2020 évben **1563** gyermeket gondoztunk.

A **születésszám emelkedése** is tapasztalható. 2015-ben **186** gyermek született, míg 2019-ben **216** újszülöttünk volt, 2020 -ban **254** gyermek született, ez a tendencia jelenleg is megfigyelhető.

Iker újszülöttek száma **12** volt, **19** gyermek volt koraszülött. Kis születési súllyal (1500 gr.) alattival csupán 1 gyermek született.

A koraszülöttek aránya a születések számához viszonyítottan országos viszonylatban jó.

A gondozotti létszám növekedésével sajnos a veszélyeztetettek száma is nőtt.

A védőnők által veszélyeztetettként (szociális és egészségügyi okok miatt) gondozott gyermekek száma a 0-7 éves korosztályban **126**, ezek nem

mindegyike jelzőlapos, saját hatáskörben átmenetileg veszélyeztetettek is benne szerepelnek.

Sajnos a koronavírus járvány Hajdúszoboszlón is számos negatív körülményt okozott.

A város lakosságának jelentős részének jövedelme a vendéglátásból és szoba kiadásból származik, így természetesen romlottak a jövedelmi viszonyok, ami hatással volt a szociális életkörülmények romlására.

A **várandósok gondozása** kapcsán az előző évihez hasonlóan inkább egészségügyi veszélyeztetettség dominál, de a szociális ok miatti veszélyeztetés is gyakrabban előfordul.

A fiatalok várandósok száma az előző évihez viszonyítottnál csökkent, 1 fő fiatal várandós anyja titkolt terhessége volt, gyermekét alapítványon keresztül örökbe adta. **A várandós gondozás szakorvos vezetője Dr. Varga Tamás a Járóbeteg Ellátó Centrum igazgató-főorvosa.**

Általa biztosított a különböző szakorvosokkal való gördülékeny együttműködés a terhesgondozásban.

A családok megélhetési körülményeinek nehézségei hatással voltak a gyermekek esetében is a veszélyeztető hatások kialakulására. A különleges tanítási rend pszichés megterheléssel is járt a nagyobb gyermekek számára. Nőtt a családon belüli agresszív megnyilvánulások száma.

A gyermekorvosok tapasztalata szerint is **nőtt a szociális okok miatti veszélyeztetettség**. A problémák sokrétűek. Lakhatási szegénység, a szülők munkahelyének hiánya, a szülők eladósodása. Szenvedélybetegségek, kilátástalanság miatti depresszió.

Pszichiátriai gondozott, vagy komoly pszichiátriai panasszal küszködő szülőkkel is egyre gyakrabban találkozunk. Sajnos ez is tendencia.

Gyermekek ellátása, gondozása nehéz feladat, nagy empátiát, türelmet igényel mind a gyermekorvosoktól mind a védőnőktől egyaránt.

Problémás terhesek anyaoththoni elhelyezése gyakran nem egyszerű dolog, szoros együttműködést igényel a jelzőrendszeri tagok között.

A koraszülések számának kedvező alakulása nagyban segíti a gyermekorvosok munkáját is, mert egy koraszülött orvosi ellátása sokkal több orvosi feladatot igényel az éretlenség miatt.

Csecsemőhalálozás és halvaszülés a 2019-es évhez hasonlóan 2020-ban sem volt.

A gyermekek gondozása kapcsán felmerülő problémák esetén a gyermekorvosok és védőnők együttműködnek, ha a probléma a gyermekek egészségét, testi-lelki fejlődését veszélyezteti.

A problémák megoldása érdekében gyermekvédelmi rendszer képviselőinek segítségét is igénylik.

A Gyermekjóléti Szolgálat felé tett jelzések egyeztetett véleményt képviselnek.

A jelzések 2020-ban is a következő problémák miatt történtek a gyakoriság sorrendjében:

- szegénység, éhezés, lakhatási probléma
- szülői gondatlanság
- szociális okok miatti bölcsődei elhelyezés kérése
- gyermek elhanyagolás
- rokkant személy segítése
- családon belüli agresszió, bántalmazás
- anyaotthoni elhelyezés igénye
- szülői együttműködési probléma az egészségügyi ellátórendszerrel

Hajdúszoboszlón szerencsére már évek óta nem volt olyan és 2020-ban sem, aki elutasította volna a védőnői gondozást.

Évről évre többen vannak azonban akik valamilyen okból határán vannak a veszélyeztetettségnek, úgymond „problémások”. Fokozott gondozást igényelnek, de nem szerepelnek a veszélyeztetettségi statisztikában.

Dr. Papp Jenő gyermekorvos vezetésével Rónaszéky Ágnes védőnő együttműködésével végzik az Éltes Mátyás Általános és Speciális Szakiskolában az iskolaorvosi-védőnői feladatokat.

Az iskolában 78 gyermek iskolaegészségügyi gondozását végzik.

Az intézménybe járó gyermekek sokan szociálisan veszélyeztetettek és halmozottan hátrányos helyzetűek. Gyakori a krónikus és pszichés betegségekkel kezelt gyermek.

Iskolaorvosi-védőnői gondozásuk nagy empátiát igényel, hasonlóan a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek esetében. Egyre több városunkban is a nevelőszülőknél elhelyezett gyermek.

A jelzőrendszer tagjaival, különösen a Gyermekjóléti Központ valamint a Gyermekvédelmi Szolgálat munkatársaival a gyermekorvosok és védőnők kapcsolata, együttműködése az ellátandó-gondozott gyermekek érdekében jó.

A hatékony együttműködés érdekében az információ csere gyorsasága kimagasló fontossággal bír.

Városunk Önkormányzata támogatást biztosított a gyermekes családoknak már évek óta így 2020-ban is. Az újszülöttek számára hasznos tartalommal bíró „BABACSOMAG „ került átadásra a védőnők közreműködésével.

A lakossági visszajelzések nagyon pozitívak.

Sokat segítene, ha Önkormányzati segítséggel javíthatnának a rászoruló többgyermekes családok lakhatási problémáinak megoldásában.

A hajdúszoboszlói gyermekek egészségügyi ellátásának jelentős problémája, hogy nem biztosított az államilag támogatott gyógytornász terápiás segítségnyújtása.

Nagyon sok és egyre több csecsemő és kisgyermek megfelelő szellemi és mozgásfejlődése érdekében javasolja gyermekideggyógyász szakorvos a megfelelő gyógytorna szükségességét.

A szülőknek nagy megterhelés, hogy akár heti 1-2 időpontban is be kell utazniuk Debrecenbe, ami a járvány idején még nagyobb jelentőséggel bírt.

Nagy segítség volna, ha megoldható lenne akár heti pár órában is megfelelő szaktudású gyermekgyógytornász alkalmazása, munkakörülményeinek kialakítása.

A csecsemők helyben történő hallásvizsgálata és orthopédiai szűrővizsgálata megszervezésének sikere nagyon örömteli visszhangra talált a szülők körében.

● Óvodák

Az óvoda beszámolója szerint nyolc tagóvodába járnak a gyerekek. A legtöbb hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek továbbra is a Liget óvodába jár, mivel ez öleli fel a város periferiáján található dűlőket, ahol zömmel szegény családok élnek. A szülők a szülői értekezleten tájékoztatást kapnak a gyermekvédelmi felelős személyéről, és arról, hogy az információkat hol találják meg kiegészítve.

Kijelölt fogadó óra nincs. Bármilyen problémával egyeztetett időpontban kereshetik a szülők az óvodapedagógusokat illetve a gyermekvédelmi felelősöket.

Az óvodában megteremtik a bizalmas beszélgetés lebonyolítására a lehetőséget.

A gyermekvédelmi felelősök tapasztalatai szerint az óvodáskorú gyermekek esetében a rossz anyagi helyzet növekedése, az ingerszegény környezet, a családszerkezet megbomlása és a fizikai elhanyagolás okozhatnak problémát.

Az elmúlt évekhez hasonlóan 2020-ban sem volt lehetőségük gyermekvédelemmel kapcsolatos továbbképzésen részt venni.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé elsősorban azokban az esetekben jeleztek, amelyekben már pedagógiai eszközökkel nem volt megoldható a probléma (pl. elhanyagolás, hiányzás). A jelzőrendszeri megbeszélések a járványügyi helyzet miatt elmaradtak, a kapcsolatot főként telefonon tartották a tagokkal.

A járványügyi helyzet miatt a szabadidős programok nagy része elmaradt, csoporton belül ragadtak meg minden lehetőséget annak érdekében, hogy színesebbé tegyék a gyermekek mindennapjait.

A gyermekvédelmi felelősök többsége a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásait ajánlják és javasolják a szülőknek.

Örömmel vennének részt gyermekvédelmi témájú továbbképzésen.

● A Pedagógiai Szakszolgálat

A Hajdú - Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Hajdúszoboszlói Tagintézménye Hajdúszoboszlón, Nádudvaron, Nagyhegyesen, Ebesen, és Hajdúszováton látja el az alapfeladatokat 26 intézményben.

A szakmai feladatok megvalósítása érdekében az ellátást önkéntes alapon vehetik igénybe a családok. A bizalmas beszélgetésekhez meg vannak a feltételek.

Szakmai feladatok ellátása:

- Gyógypedagógiai tanácsadás, korai fejlesztés, oktatás és gondozás
- fejlesztő nevelés,
- nevelési tanácsadás,
- logopédiai ellátás,
- gyógytestnevelés,
- iskolapszichológiai, óvodapszichológiai ellátás,
- kiemelten tehetséges gyermekek, tanulók gondozása,
- konduktív pedagógiai ellátás,
- tankerületi szakértői bizottsági tevékenység.

Az Oktatási Hivatal – a tanköteles gyermekek további óvodai nevelésben való részvételéhez – 25 esetben rendelt el szakértői vizsgálatot, melyet a szakszolgálat a határidők betartásával elvégzett.

A Család- és Gyermekjóléti Központtal történő kapcsolattartás meglátásuk szerint megfelelő.

• Általános iskolák

Az általános iskolák tájékoztatása alapján megállapítható, hogy az iskolák többségében a ifjúságvédelmi felelősök állandó kapcsolatban vannak a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal. Igénybe veszik segítségüket, írásban vagy szóban jeleznek. Természetesen előbb saját hatáskörben, intézményen belül próbálják megoldani a problémákat, ha nem sikerül, akkor fordulnak a szolgálat munkatársaihoz.

Általában igazolatlan hiányzás, agresszivitás, súlyos magatartási zavarok, kortárskapcsolati probléma, rendezetlen családi viszonyok, szülői elhanyagolás, falcolás miatt jeleztek. Az ifjúságvédelmi felelősök minden iskolában ajánlják a szolgálat szolgáltatásait a szülőknek, gyerekeknek. Az intézmények faliújságokon, információs táblákon tájékoztatják a szülőket és a tanulókat a gyermekvédelmi és szociális intézmények elérhetőségeiről.

Minden intézményben van lehetőség a bizalmas beszélgetés lebonyolítására, a tanulók ismerik a panaszjogot minden iskolában. Fogadóóra minden iskolában van, de szükség esetén rugalmasan alkalmazkodnak a szülők igényeihez.

Az elmúlt évben a járványhelyzet miatt a felmerülő problémák esetén elsősorban telefonon tartottak kapcsolatot. Egyik intézmény tapasztalata, hogy a családok nem voltak felkészülve a digitális oktatásra, sem eszközzel, de sok esetben informatikai tudással sem rendelkeztek. A pedagógusok

igyekeztek legjobb tudásukkal segíteni, megkönnyíteni az otthoni tanulást, ahol szükség volt rá, ott pedig a tanulók naponta papír alapon kapták meg a tananyagot.

Az iskolákban bő programkínálat (szakkörök, sportlehetőségek, nyári táborok) van a tanulók szabadidejének hasznos eltöltésére, amennyiben erre a járványhelyzet lehetőséget ad.

A felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása minden intézményben biztosított. Főállású gyermek-és ifjúságvédelmi felelős egyik iskolában sincs, a pedagógusok segítségével, rész munkaidőben végzik feladataikat a kollégák. Igyekeznek bizalmas kapcsolatot kialakítani a szülőkkel, gyerekekkel.

Az egyik iskola kiemelte az iskolai szociális munkás jelenlétének fontosságát.

• **Éltes Mátyás Általános Iskola és Kollégium**

Az Éltes Mátyás Iskola és Kollégium közös igazgatású köznevelési intézmény. Sajátos nevelési igényű (enyhe fokban sérült értelmi fogyatékos, illetve ép értelmű, súlyos beszéd fogyatékos) tanulókat lát el 8 osztályfokon, 10 tanulócsoporthoz. A 2016/17-es tanévtől az autizmus spektrumzavarú, illetve közép súlyos értelmi fogyatékos tanuló fogadására is van lehetőség. 2018. augusztus 01-től szerveződött meg, de szeptembertől indult be az utazó gyógypedagógusi hálózat, melynek feladata az illetékességi területén a sajátos nevelési igényű tanulók ellátása.

Tanulói összlétszám: 77 fő.

Magántanuló: 8 fő.

Hátrányos helyzetű tanuló: 7 fő,

Halmazottan hátrányos helyzetű 38 fő

A sajátos nevelési igényű tanulók szociális hátrányának csökkentése, tanulási lemaradások mérséklése áthatja az iskola egészét. Ezt különösen elősegítik a délelőtti tanórai rendbe beépített habilitációk.

A pandémia miatt a nagyobb létszámú közös programok szervezése elmaradt, osztálykeretek között számos rendezvényt megvalósítottak (sportszakkör, kézimunka szakkör, számítógép szakkör).

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal rendszeres és élő a kapcsolat, a tavalyi évben 6 gyermek kapcsán 5 önkormányzat szolgálatával 15 esetben vették fel a kapcsolatot. Ezen túl az osztályfőnökök számos egyéb esetben is jeleztek problémákat.

A jelzések legnagyobb része **igazolatlan mulasztás** miatt történt. A jelzőrendszer tagjaival és a családokkal is a telefonos kapcsolattartás az elsődleges.

- **Középiskolák és kollégium**

Iskola	Tanulók létszáma	Hátrányos helyzetű tanulók száma	Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma
BSZC Közgazdasági Szakgimnázium	273	10	-
Högyes Endre Gimnázium	536	6	-
BSZC Bocskai István Szakközépiskola és Szakgimnázium	391	28	25
Szép Ernő Kollégium	113	12	5

A középiskolák esetében kevés szakkör működik, mivel a tanulóknak igen magas a tantárgyi óraszám. A pandémia miatt elmaradtak a szabadidő hasznos eltöltéséhez a különböző sportrendezvények, ünnepekhez kötődő programok. Időszakosan versenyfelkészítő csoportok működnek.

2020-ban továbbra is az igazolatlan hiányzás miatti jelzések fordultak elő elsősorban. Meglátásuk szerint magas az egyszülős családok száma, emelkedik a megindított válások száma, problémát okoz, hogy a szülők között kialakuló feszültségbe az igen sérülékeny életkorban levő tanulók is bevonódnak.

A gyermek és ifjúságvédelmi tevékenységek nehezebbé váltak, mivel nehezebben volt nyomon követhető a digitális oktatás, a hiányzás és a családi problémák.

A járványhelyzetben a szülőkkel való kapcsolattartás elsősorban digitális formában - kréta rendszeren, telefonon, zárt facebook csoporton, messengeren - valósult meg.

Komoly szükség van/lesz az intézmények összefogására, akik hatással lehetnek a tanulók életére, hogy szükség esetén segítséget kaphassanak a pandémia okozta pszichés károk, tanulási problémák megoldásában.

Megemlítették az iskolai szociális segítő munkájának hasznosságát, mely a digitális oktatásra való áttérés miatt jelentősen korlátozódott.

- **Gyermekétkeztetés lebonyolítása 2020-ban:**

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról a következőket mondja ki

„18. § (1) A jogosult gyermek számára

(1a) A **települési önkormányzat** vagy a fenntartó az e törvényben meghatározott módon, természetbeni ellátásként biztosítja a **gyermekétkeztetést.**”

Hajdúszoboszló város közétkeztetési és szociális étkeztetési feladatait 6 saját főzőkonyhával és vásárolt élelmezés útján látta el 2020. augusztus 31-ig. 2020. szeptember 1-től fenntartó váltás miatt a Gönczy Pál Sport és Két Tanítási Nyelvű Iskola tanulóinak ellátása kikerült az Önkormányzat feladatai közül. Az új fenntartó a gyermekek étkeztetését saját maga kívánta megoldani, így a Gönczy Pál utca 7. szám alatt működő főzőkonyhánk megszűnt.

Az étkeztetés a jogszabályi előírások figyelembevételével összeállított egységes étlap alapján történt a HGSZI-hez tartozó konyhákban.

A törvény előírásai szerint az Önkormányzat biztosítja az orvosi szakvéleménnyel igazolt speciális étkezésre jogosultak ellátását is. 2020 évben a Bükkvidéki Vendéglátó Zrt-től vásároltuk a speciális étkezést, a vállalkozás a Debreceni Egyetem konyháját üzemelteti. 2020 februárjától már az azt igénylőknek tízórait és uzsonnát is tudtunk biztosítani.

A gyermekvédelmi törvényben megfogalmazottak alapján az étkezésért fizetendő térítési díj az Önkormányzat által megállapított nyersanyagnorma összege áfával növelve. A szülők a Gyvt 21/B. § meghatározott kedvezményeket vehetik igénybe a 238/2011. (XII.29.) kormányrendelet 6-os vagy 8-as mellékletének kitöltésével.

A 2020. évi létszám adatok alakulását korosztályonként és kedvezményenként a mellékelt táblázat tartalmazza. (Önkormányzat 2020. évi normatíva elszámolásának adatai.) 2020. március 13-án esti órákban bejelentett online oktatás tevékenységünk gyors átszervezését igényelte.

- Meg kellett szervezni (6 főzőkonyhán) a már megrendelt élelmiszer alapanyagok visszamondását, a még raktáron lévő alapanyagok felhasználását úgy, hogy lehetőség szerint minél kevesebb nyersanyagot keljen leselejteznünk.
- A gyermekek ellátását az Önkormányzattal és a Polgármesteri Hivatallal egyeztetve szerveztük meg. Már március 16-án biztosítottuk a szociálisan rászorult gyermekek részére az ebéd elvitelének lehetőségét.
- A közétkeztetésre jogosultak részére az étkezés igénybevételének lehetőségéről és módjáról szóló tájékoztatást - Hirdetményt - az oktatási intézmények bevonásával, intézményünk honlapján és a Polgármesteri Hivatal honlapján keresztül jutattuk el.

A tavaszi pandémiás időszakban 2 főzőkonyhánk működött. A Szép Ernő Kollégiumban továbbra is a Hajdúszoboszlói Kistérségi Szociális, Család- és

Gyermekjóléti Központ által igényelt étel elkészítése történt. A gyermekétkeztetést az Óvoda konyháról biztosítottuk. Az étkeztetést igénybe vevőknek három konyhánkról volt lehetősége az ebédet saját ételhordóban elvinni. A napi létszám folyamatosan változott április hónaptól 250-300 fő között mozgott. Előírásoknak megfelelően igénylés esetén biztosítottuk a Hajdúszoboszlón élő, de nem helyben tanulók részére is az étkezés lehetőségét. (10 fő)

A konyhák kialakításra kerültek a biztonságos ételosztás feltételei, fokozott figyelmet fordítottunk a konyhák fertőtlenítésére, rendszeresen használjuk a fenntartótól térítésmentesen juttatott ózon generátort.

A szeptemberi nyitás előtt egyeztettünk az oktatási intézményekkel és a helyi sajátosságokat, igényeket, lehetőségeket figyelembe véve kialakításra kerültek a járványhelyzet megkívánta távolságtartási, higiéniai szabályok. Fő szempont volt az étkeztetést igénybe vevők és dolgozóink egészségének védelme. Ennek köszönhetően konyháink nagyobb fennakadások nélkül tudtak üzemelni.

Az alábbi táblázat mutatja a napi étkeztetett gyermek létszám alakulását a tervezethez képest.

Korosztály	100%-os normatív támogatás (fő)		50 %-os normatív támogatás (fő)		Nincs támogatás (fő)		Összesen (fő)	
	2020. terv	2020. tény	2020. terv	2020. tény	2020. terv	2020. tény	2020. terv	2020. tény
Óvoda	570	427			49	39	619	466
Általános iskola	209	149	322	209	699	411	1230	769
Középiskola	3	4	31	26	68	41	102	71
Kollégista	21	10	42	22	30	15	93	47
Összesen	803	590	395	257	846	506	2044	1 353

Szünidei étkezés

2020. évben szünidei gyermekétkeztetést intézményünk konyháiról biztosítottuk. Az étkeztetést két konyháról saját ételhordóban volt lehetősége elvinni az arra jogosultaknak. A Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsődében és a Hajdúszoboszlói Egyesített Óvodában nem volt nyári zárás, így az ezekbe az intézményekbe járó szünidei étkezésre jogosult gyermekek az intézményben vehették igénybe az étkeztetést.

Szünidei étkeztetést igénybe vevők létszáma

Megnevezés	Ellátási napok száma	Étkeztetést igénylő fő (átlagos létszám)	Kiszolgált adag
------------	----------------------	--	-----------------

Tavaszi szünet 2020.04.09.-14.	2	65	130
Nyári szünet 2020.06.16.-08.31.	55	77	4256
Őszi szünet 2020.10.26.-31.	5	69	345
Téli szünet 2020.12.21.-2020.12.31.	7	85	551

Nyári napközis tábor

2020. évben az Önkormányzat által szervezett nyári napközis táborban résztvevő gyermekek részére a HGSZI biztosította a déli meleg főétkezést a tábor helyén a Pávai Vajna Ferenc Általános Iskolában működő konyhán.

A tábor igénybe vevők az elmúlt évek gyakorlata szerint az étkezésért a tanítási időre meghatározott norma szerint térítési díjakat fizették a kedvezmények figyelembevételével. A kedvezményes étkezés értéke 146.251 Ft.

A tábor naponta átlagosan 30-41 gyermek látogatta, amely összesen 1357 kiszolgált adagot jelent.

Kedvezményesen kiszolgált adag:

- 100 % támogatás 273 adag
- 50 % támogatás 234 adag

A 2020-as évben a kialakult rendkívüli változásokat figyelembe véve a gyermekétkeztetés folyamatosan zökkenőmentesen biztosítva volt, a kialakult igényeknek megfelelően a szülők folyamatos tájékoztatása mellett.

• Gyermekek átmeneti elhelyezése

A Gyvt. 94. § (3) bekezdésének b) pontja értelmében húszezernél több állandó lakos esetén a városi önkormányzatok a gyermekek átmeneti otthonát kötelesek működtetni. Hajdúszoboszló Város Önkormányzata ezen kötelező feladatát helyettes szülői ellátás biztosításával valósította meg. A feladat ellátásával Hajdúszoboszló Város Önkormányzata a társult HKSZK intézményét bízta meg 2019. évtől. Egy szülőpár bejegyzett és alkalmas a helyettes szülői feladatok ellátására. Reményeink szerint, mint eddig is, a hatékony alapszolgáltatás illetve a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer gyors és pontos működése okán, a gyermekek válságos helyzetét a szülő és a szakemberek együtt megoldják, mielőtt ezen szolgáltatás igénybe vételére lenne szükség. A gyermekek gondozásának ezen formájáról, igénybe vételéről - a helyi rendeletünk tartalmaz szabályozást. **Az elmúlt évben helyettes szülői ellátásban részesült 1 gyermek.** A tapasztalat továbbra is az, hogy a szülők

idegenkednek ezen ellátási forma igénybevételétől, akkor inkább anyaotthoni ellátást szeretnének igénybe venni. A válsághelyzetben lévő szülők ezen ellátási forma felőli gondolkodás, megítélést kell megváltoztatnunk ahhoz, hogy ezen ellátási forma elérje alapvető célját. Mindazon által is, hogy mielőtt még súlyosabb válsághelyzet alakulna ki és drasztikusabb – családból való kiemelés – már nem önkéntes, hanem hatósági intézkedésre kerülne sor.

- **A Járási Hivatal Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések közül** leggyakrabban a védelembe vétel, a nevelésbe vétel és az ideiglenes hatályú elhelyezés fordult elő 2020-ban is.
- a) Védelembe vételre akkor kerül sor, ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható. Ez az intézkedés a szülői felügyeleti jogot nem érint, mivel a gyermek családi környezetben marad, azonban a szülő részére a gyámhatóság előírja az együttműködést a gyermekjóléti központtal. A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében a gyámhatóság a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz, így különösen
 - kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, az Nktv. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,
 - kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,
 - kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,
 - kezdeményezi a háziorvosnál – súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál – a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,
 - intézkedik – az illetékes szervek bevonásával – a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,

- magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,
- figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására,
- kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást.

A gyermek védelembe vétele a szülői felügyeleti jogot nem érinti, a szülő jogai és kötelezettségei teljes körűen fennállnak. Amennyiben azonban a védelembe vétel nem éri el a célját, a gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételéről hoz döntést.

Hajdúszoboszlón 2020-ban 27 gyermek kapcsán került elrendelésre védelembe vétel, ami 11 családot érintett. Az intézkedés oka leginkább a kiskorú magatartási vagy beilleszkedési zavara, a gyermek elhanyagolása, illetve az volt, hogy a szülő nem tudott olyan otthont biztosítani a gyermek számára, amely lehetővé tenné azt, hogy a gyermek megfelelő erkölcsi-értelmi-érzelmi fejlődését biztosítva legyen.

- b) A nevelésbe vétel célja a gyermek otthont nyújtó ellátásának és törvényes képviselőjének biztosítása, amíg a gyermek
- családja képessé válik a gyermek visszafogadására,
 - számára családba fogadó gyám rendelésére kerülhet sor,
 - örökbefogadása megtörténik, vagy
 - eléri nagykorúságát.

A nevelésbe vétel ideje alatt a szülői felügyeleti jog, az ehhez kapcsolódó jogosultságok és kötelezettségek szünetelnek. A gyermek számára a gyámhatóság ideiglenes gondozási helyet jelöl ki a Gyvt-ben foglalt szabályoknak megfelelően.

A nevelésbe vétel fenntartásának szükségességét a gyámhatóság az elrendelést követő 2 évben félévente, a 3. évtől évente felülvizsgálja és a felülvizsgálat eredményétől függően dönt annak további fenntartásáról, vagy megszüntetéséről.

2020-ban 11 hajdúszoboszlói gyermek volt nevelésben, 6 háztartásból, 2 gyermek esetében került sor a nevelésbe vétel megszüntetésére az év során. Ez azonban azért nem könyvelhető el sikerként, mert nem a hazagondozásukra került sor, hanem nagykorúvá váltak.

A nevelésbe vételek leggyakoribb oka, hogy a szülő nem tud hatni kiskamasz, kamaszkorú gyermekére, nem képes számára megfelelő mintát közvetíteni, ezáltal a gyermeknevelés terén eszköztelenné válik, illetve a gyermekeket veszélyeztető szülői magatartás, az elhanyagolás súlyos foka. Sajnálatos módon egyre többször kerül sor arra, hogy a szülő vagy a gyám maga kezdeményezi ezt az intézkedést.

- c) Az ideiglenes hatályú elhelyezést abban az esetben alkalmazza a gyámhatóság, amennyiben a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges. Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

Mivel ez súlyos beavatkozás egy család életébe, nagy körültekintés igényel az elrendelése, a gyámhatóság arra törekszik, hogy a családon belül tartsa a gyermeket akár védelembe vétel, akár családba fogadás alkalmazásával. Amennyiben erre nincs lehetőség, a gyermek kikerül a szülő háztartásából, a szülő gondozási, nevelési joga szünetel, de a gyámhatóságnak lehetősége van pert indítani a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránt is.

2020-ban 8 gyermek esetében került sor ideiglenes hatályú elhelyezésre, mely intézkedés 4 családot érintett. Családba való visszahelyezésre sajnos egy esetben sem volt lehetőség a felülvizsgálatot követően, 3 gyermek gyermekvédelmi szakellátásba került, 5 kiskorút egyéb hozzátartozónál sikerült elhelyezni.

Az intézkedések legfőbb oka továbbra is a gyermek bántalmazásának alapos gyanúja, veszélyeztetést elérő szintű elhanyagolása, testi, értelmi, erkölcsi fejlődését veszélyeztető körülmények fennállása, újszülöttek esetében a nem megfelelő felkészülés az érkezésükre.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényben foglaltak alapján a járási hivatal, mint elsőfokú gyámhatóság a szülői felügyeletet közösen

gyakorló szülők vagy a szülői felügyeletet gyakorló szülő kérelmére hozzájárulhat ahhoz, hogy

- a szülő egészségi állapota,
- indokolt távolléte vagy
- más családi ok miatt a gyermeket más, általa megnevezett **család átmenetileg befogadja**, gondozza és nevelje, feltéve, hogy ez a gyermek érdekében áll.

A gyámhatóság ehhez akkor járul hozzá, ha a családba fogadó szülő személyisége és körülményei alapján alkalmas a gyermek gondozására, nevelésére, a gyámság ellátására, és e feladatok ellátását maga is vállalja. A családba fogadás ideje alatt a szülő szülői felügyeleti joga szünetel, azonban megilleti a kapcsolattartás joga és a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben való együttes döntési jog. A családba fogadás feltételeinek fennállását a gyámhatóság évente felülvizsgálja és megszünteti, ha azt a szülő vagy a családba fogadó szülő kéri, vagy ha annak fenntartása a gyermek fejlődését veszélyezteti.

Hajdúszoboszlón 2020-ban nem került sor családba fogadás engedélyezésére, 2020 végére 1 esetben kerülhetett sor a korábbi családba fogadás megszüntetésére, a kiskorú visszahelyezésre került a családjába.

A családba fogadást általában a szülők maguk kezdeményezik anyagi, lakhatási nehézségek felmerülése esetén, illetve egyre gyakrabban fordul elő, hogy a szülő külföldi munkavállalási lehetősége miatt kívánja így rendezni kiskorú gyermekei sorsát, amíg meg nem teremti számukra a külföldi megélhetés feltételeit. A családba fogadó általában a nagyszülő vagy a testvér.

Az intézkedés megfelelő feltételek fennállása esetén alkalmas az ideiglenes hatályú elhelyezés elkerülésére, a gyámhatóság minden esetben megvizsgálja ennek lehetőségét is.

A gyermekvédelmi szakellátások körében a gyámhatóság **utógondozást** is elrendelhet

- ✓ a nevelésbe vétel megszüntetését követően legalább egy év időtartamra, de legfeljebb a gyermek 18. életévének betöltéséig,
- ✓ a nevelésbe vétel megszűnését követően a fiatal felnőtt kérelmére legfeljebb egy év időtartamra,
- ✓ az otthonteremtési támogatás igénylésének, felhasználásának és elszámolásának időtartamára.

Az utógondozás célja, hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetbe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését. 2020-ban Hajdúszoboszlón erre nem került sor, illetve 1 korábban elrendelt utógondozás került megszüntetésre a jogszabályban előírt feltételek teljesülésének hiányában. Az alacsony érdeklődés oka az utógondozással járó követelményrendszerben keresendő, ugyanis az állami gondoskodásból kikerülő fiatal felnőttek sok esetben nem tudják, vagy nem akarják betartani az előírt együttműködési szabályokat, így inkább nem is kérelmezik a megállapítást.

- **A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁG ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA:**

- **A szakirodán** a kormányhivatal a jegyző hatáskörébe tartozó gyámügyi és gyermekvédelmi ügyekben végzett hatósági tevékenység vonatkozásában előkészítő eljárását, a döntés megalapozottságát és a végrehajtás módját célvizsgálat keretében vizsgálta, vagyis átfogó gyámügyi vizsgálat történt 2018. január és 2018. december 31. közötti időszakokra vonatkozóan. **A vizsgálat eredménye 2020. decemberében érkezett meg.** Intézkedési tervet készített a hivatal, melynek elfogadására várunk.
- **A HKSZK-ban** a kormányhivatal módszertani főosztálya (2020. január 16-17.) átfogó ellenőrzést tartott, mely elsődlegesen a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés személyi és tárgyi feltételeinek meglétére, a dokumentációs rend, az ellátott jogok érvényesülésének, a fizetendő személyi térítési díjak, valamint a jogszabályoknak megfelelő dokumentumok gyakorlati alkalmazásának vizsgálatára terjedt ki.
Szociális és Gyámügyi Főosztálya a helyettes szülői ellátást ellenőrizte 2020 szeptember 20-án. Megállapította, hogy az intézmény szükség esetén biztosítani tudja a gyermekek átmeneti gondozásának ezt a formáját.
- **A Hajdúszoboszlói Gyermeksziget Bölcsődében** 2020-ban szakmai ellenőrzés nem történt. A NÉBIH (Nemzeti Élelmiszer Biztonsági Hivatal) külsős ellenőrzésként múlt év decemberében a főzőkonyhán

tartott ellenőrzést, melynek értékelése 84%-os lett. Igyekszik az intézmény a 3 évvel ezelőtti 90 %-os eredmény újbóli elérésére.

▪ JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

- A Család és Gyermekjóléti Szolgálat az éves Gyermekvédelmi Tanácskozáson a szakemberek megfogalmazták a szakmai célokat, valamint a jelzőrendszer intézkedési tervét értékelték. A kitűzött célok igazán reálisak és előre mutatóak voltak, de a járványhelyzet jelentősen korlátozta a végrehajtást az alapellátás fejlesztésének pályázati lehetősége sem nyílt meg, ezért a megvalósítás csak részben történhetett meg és nem a végrehajtók munkájának hiánya miatt.
- 2019-ben beadásra került új bölcsődei **tagintézmény létrehozására a pályázatunk nyertes lett**, megkezdődtek az elkészületi munkálatok, várható befejezés 2022. szeptember, mely megoldást fog jelenteni a jelenlegi férőhely hiányra.
- A **gyermekmosdó kialakítása az udvar hátsó részében**, a kivitelezési munkálatok megkezdése.
- Új **parkolóhelyek** kialakítása.
- A csoportszobák és a fürdőszobák közötti **átláthatóság** megvalósítása.
- Mivel évről évre mindig van sajátos nevelési igényű gyermek a bölcsődében, kiemelt fontosságú olyan **továbbképzéseken** részt vennie a csoportban dolgozó nevelőknek, ami segíti őket a fejlődési lemaradással küszködő gyermekek nevelésében, gondozásában.
- A gyermekek átmeneti otthonának működtetésének biztosítása a városban, hiszen ebben az évben is sok esetben előfordult, hogy a veszélyeztetett élethelyzetben lévő kiskorú gyermeket nehezen tudtuk védett helyre delegálni. Ezen okból is továbbra is a helyettes szülői ellátás, jó szakmai gyakorlatának kialakítása, működtetése kiemelt cél.
- A településen célkitűzés a jelzőrendszeri együttműködés hatékonyságának további megőrzése a megfelelő információáramlás érdekében.
- A nevelési-oktatási intézmények motiválása az időben történő problémajelzések megtételére további veszélyeztetettség megelőzése érdekében.
- Az előző évekhez hasonlóan a gyermekek és fiatalok hasznos szabadidő eltöltéséhez való hozzájárulás. Közösség és egyénformáló klubok létrehozásának motiválása.
- Az anyagi gondokkal küzdő családok segítése, támogatása. Több szakterület jelezte, hogy az önkormányzati lakások elérhetőségének bővítésére lenne szükség.

- A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek részvétele szakmai továbbképzésen.
- Bántalmazásos jelzések, a közeli hozzátartozók közötti erőszak problémájának feltérképezéséhez jó szakmai gyakorlat kialakítása és hatékony kezelése.
- Krízisfőhely biztosítása az idős, beteg személyek ellátására.
- Civil szervezetekkel való együttműködés.
- A családlátogatások erősítése a hatékonyabb gondozási folyamatok érdekében, eredményesebb családgondozás megvalósulásáért.
- A pandémiás helyzet után a team vagy csoport szupervízió megszervezése.
- Fontosnak tartjuk a korrepetáló pedagógus és család vagy párterapeuta szakemberek bevonását az ellátásba.
- A személy központú családsegítői munka megerősítése.

▪ **A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA, VALAMINT A GYERMEKKORÚ ÉS A FIATALKORÚ BŰNELKÖVETŐK SZÁMÁNAK AZ ÁLTALUK ELKÖVETETT BŰNCSELEKMÉNYEK SZÁMÁNAK, A BŰNELKÖVETÉS OKAINAK BEMUTATÁSA**

A Hajdúszoboszlói Rendőrkapitányság a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.), a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény, a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló 2013. évi LXXXVIII. törvény, valamint a 2/2018. (I.25.) számú ORFK utasítás alapján végezte, illetve végzi a gyermekek veszélyeztetettségével kapcsolatos tevékenységet.

A családon belüli erőszak kezelésével, a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtása során a rendőrkapitányság illetékességi területén észlelt kiskorú veszélyeztetettséget 175 kiskorú esetben az illetékes gyermekjóléti szolgálat felé, illetve a Járási Gyámhivatalok felé az erre a célra rendszeresített adatlap illetve értesítés megküldésével. 15 esetben fiatalkorú ellen indított büntetőeljárás, vagy kiskorúak ellen indított büntetőeljárás megszüntetése miatt, 3 esetben fiatalkorú ellen indult szabálysértési eljárás miatt, 11 esetben kiskorú veszélyeztetettségét észlelő körülmény miatt, míg 146 esetben kiskorú szökése miatt. Mivel illetékességi területünkön 9 lakásotthon működik, ezért szökések miatti jelzések száma minden évben igen magas.

A jelzésadás alapjául szolgál minden olyan magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a kiskorú testi, értelmi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza. Értesítenünk kell a gyermekjóléti szolgálatot, illetve a gyámhatóságot abban az esetben is, ha

fiatalkorúval szemben büntetőeljárás indul, illetve fiatalkorú sérelmére, szülő vagy törvényes képviselő által elkövetett bűncselekmény miatt büntetőeljárás indul.

Kiskorú veszélyeztetése

2020-ban 6 jelzéssel éltünk kiskorú veszélyeztetése miatt, ez 7 hajdúszoboszlói gyermeket érintett. 4 jelzést családon belüli konfliktus, vita miatt tettünk, mely veszekedések rendőri intézkedést igényeltek. Két jelzéssel éltünk családból történő szökések miatt, mindkét esetben fiatalkorú lányok mentek el otthonról a szülők tudta nélkül. Minden évben előfordul illetékességi területünkön, hogy a fiatal lányok közösségi oldalon ismerkednek meg idegen férfiakkal, majd a szülők tudta nélkül találkoznak, vagy elutaznak hozzá. Az egyik hajdúszoboszlói lány esetében is ez történt. A fiatalok nincsennek tisztában ezen cselekedetük veszélyével, azzal, hogy teljesen egyedül vannak egy idegen környezetben, idegen férfival. Ebben az esetben a fiatalkorú még aznap előállításra került.

Hajdúszoboszlón 4 esetben került sor ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésére. A gyermekjóléti szolgálatot abban az esetben értesítjük, ha az elrendelés során kiskorúak is érdekeltek, vagy a hozzátartozók közötti erőszaknak a kiskorú is szemtanúja volt, ilyen esemény 2 volt az elmúlt évben.

Szabálysértési eljárás

6 tulajdon elleni szabálysértési eljárás indult 2020-ban hajdúszoboszlói tartózkodási hellyel rendelkező fiatalkorú ellen.

Büntetőeljárás

4 büntetőeljárás indult hajdúszoboszlói kiskorúakkal kapcsolatosan. Egy középiskolás hölgy tett feljelentést volt fiatalkorú párja ellen, aki szakításukat követően zaklatta, fenyegette, bántalmazta. Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a feljelentésben foglaltak nem valósak, azt csak azért tette, mert nem tudta feldolgozni szakításukat. Mivel a feljelentésben hamisan vádolta volt párját, ezért büntető feljelentést tettünk büntetőeljárást eredményező hamis vád büntette miatt.

Egy eljárás indult állatkínzás vétsége miatt egy lakásotthonban nevelkedő fiatalkorúval szemben. Ez az eljárás jelenleg még folyamatban van.

Egy fiatalkorú lány ellen indult eljárás garázdaság büntette miatt. Családtagjaival együtt került tettelegesséig fajuló szóváltásba egy harmadik féllel. Ezen eljárást az ügyészség megszüntette, a fiatalkorú lányt megrovásban részesítette.

Egy eljárás gyermekkorúakkal szemben indult, egy 14. életévét be nem töltött hajdúszoboszlói testvérpár hétvégi házába tört be, onnan szerszámokat és egyéb tárgyakat hoztak el. Gyermekkoruk miatt az eljárás megszüntetésre került.

Kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmény elkövetése miatt a tavalyi évben hajdúszoboszlói fiatalokkal szemben eljárást nem folytattunk.

A Rendőrkapitányságra érkezett jelzések

2020-ban 14 jelzés érkezett a Rendőrkapitányságra, elsősorban a Gyermekjóléti Szolgálatoktól, Gyámhatóságoktól, vagy a TEGYESZ-től, családon belüli bántalmazás, elhanyagolás miatt. A 14 jelzésből 8 volt hajdúszoboszlói gyermekhez köthető.

Gyermekvédelemmel kapcsolatos szakmai továbbképzésre 2020-ban nem került sor, azonban az iskolai bűnmegelőzési tanácsadó képzése folyamatos volt az elmúlt évben is.

2020-ban folytatódott a két hajdúszoboszlói középiskolában az iskolai bűnmegelőzési tanácsadói program, amely feladatok ellátása során a harmadik, a településünkön lévő középfokú oktatási intézmény is bevonásra került. A program kiemelt célja az iskolába járó fiatalok bűncselekményekkel szembeni fokozott védelme, mind elkövetői, mind pedig a sértetti oldal tekintetében, kiemelt figyelemmel az internet veszélyeire, a családon belüli erőszakra, a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekre, a manapság divatos designer drogok veszélyeire, az ifjúkori bűnelkövetésre, az alkoholizmus és a bűnelkövetés összefüggéseire.

A rendőrkapitányság kiemelt figyelmet fordít arra, hogy ne csak a középiskolásokhoz jussanak el ezek a fontos információk, hiszen a gyermekkorúak kiemelt kockázatú csoportnak számítanak az áldozattá válás szempontjából. Fiatal koruk és tapasztalatlanságuk miatt könnyen áldozattá válnak akár az utcán vagy az iskolában is. A gyermekkorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények közül a testi sértés volt 2020-ban is a legjellemzőbb. Ezért fontos, hogy már az általános iskolások is megismerkedjenek a rendőrség D.A.D.A. programjával. Ennek érdekében folytatódott a hajdúszoboszlói általános iskolák 2019-2020 tanévben a 4. osztályában ez a program, így havonta 1 alkalommal tartott ezekben az osztályokban előadást, illetve az 5-8. osztályosok részére félévente egy alkalommal bűnmegelőzési célú előadást tart. A D.A.D.A. program a 2021-2022 tanévben a felső tagozatban, elsőként a 6. osztályokban folytatódik tovább.

A gyermekvédelmi rendszerben történő együttműködés tekintetében megállapítható, hogy mind a szociális szolgáltató központtal, mind a gyámhivatallal, mind más szervekkel, intézményekkel a rendőrség kapcsolata rugalmasan, közvetlenül és hatékonyan működik. A tavalyi évben is több ügy kapcsán sikerült olyan együttműködést megvalósítani, mely az adott ügyben résztvevők, eljárók szakmai felkészültségének, hozzáállásának volt köszönhető.

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata bűnmegelőzési bizottságot nem működtet.

A Hajdúszoboszlói Kábítószer Egyeztető Fórum 2019. évben felfüggesztette működését.

7.) A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETÉBEN MILYEN FELADATOK, SZOLGÁLTATÁSOK ELLÁTÁSÁBAN VESZNEK RÉSZT A CIVIL SZERVEZETEK:

/alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb./

Az önkormányzat a Gazdasági Bizottság keretéből a civil szervezetek és intézmények támogatására kiírt pályázata útján pénzügyileg is segíti a civil szervezetek működését (pályázónként maximum 200 E Ft összegben). A pályázati eljárás keretében 55 egyesület nyújtotta be kérelmét összesen 10 681 E Ft összegben. A pályázók többségében sport- (19), érdekképviselési (10), kulturális tevékenységűek (4), valamint nyugdíjas érdekképviselési tevékenységet végzők (4) voltak. Mellettük szabadidős, hagyományőrző, egyházközségi, közbiztonsági, szociális, egészségügyi, nemzetiségi önkormányzati, nemzetközi kapcsolatokat ápoló és gazdasági szervezetek igényeltek támogatást. 52 szervezet között 7145 E Ft került szétosztásra, pályázónként 50-200 E Ft közötti összegekben. Pályázaton kívül 8 egyedi kérelem alapján 5 szervezet kapott támogatást a bizottság keretéből 13 228 E Ft összegben. Ezek nagyrésze rendezvények költségeihez való hozzájárulás volt.

A **turisztikai célkeretből** a költségvetési rendeletben foglaltakat figyelembe véve a képviselő-testület pályázati eljárás keretében támogatott 16 egyesületet a pályázatokban megfogalmazott tevékenységek megvalósítására.

A veszélyhelyzetre való tekintettel a megítélt támogatások 50%-át az első félévben, másik 50%-át pedig a második félévben utaltuk ki az egyesületeknek. Minden egyesületnek nyilatkoznia kellett, hogy fel tudja-e használni a megjelölt célra, rendezvényre a támogatást, néhányan jelezték, hogy nem megvalósítható a pályázatuk, így nekik nem lett kiutalva a támogatási összeg.

A **kulturális és közművelődési keretből** a költségvetési rendeletben foglaltakat figyelembe véve a képviselő-testület pályázati eljárás keretében támogatott 44 egyesületet a pályázatokban megfogalmazott tevékenységek megvalósítására.

A veszélyhelyzetre való tekintettel a megítélt támogatások 50%-át az első félévben, másik 50%-át pedig a második félévben utaltuk ki az egyesületeknek. Minden egyesületnek nyilatkoznia kellett, hogy fel tudja-e használni a megjelölt célra, rendezvényre a támogatást, néhányan jelezték, hogy nem megvalósítható a pályázatuk, így nekik nem lett kiutalva a támogatási összeg.

A városi sport keretből 31, az utánpótlás keretből 21 egyesületet támogatott a képviselő-testület a pályázatokban megfogalmazott tevékenységek megvalósítására.

A veszélyhelyzetre való tekintettel a megítélt támogatások 50%-át az első félévben, másik 50%-át pedig a második félévben utaltuk ki az egyesületeknek. Minden egyesületnek nyilatkoznia kellett, hogy fel tudja-e használni a megjelölt célra, rendezvényre a támogatást, néhányan jelezték, hogy nem megvalósítható a pályázatuk, így nekik nem lett kiutalva a támogatási összeg.

A támogatások odaítélésénél a testület a város jelentősebb kulturális és sportprogramjait, a megvalósulásukra benyújtott kérelmeket és pályázatokat tartotta szem előtt.

Alapellátáshoz kapcsolódó szervezetek:

- a) Magyar Vöröskereszt Hajdúszoboszlói Területi Szervezete
- b) Szoboszlói Gyermekekért Egyesület (Családi Napközi)
- c) Civilek Együtt Hajdúszoboszlóért
- d) Hajdúszoboszlói Önkéntes Tűzoltó
- e) Hajdúszoboszlói Roma Nemzetiségi Önkormányzat
- f) Hajdúszoboszlói Polgárőr Közhasznú Egyesület
- g) Hajdúszoboszlói Református Egyházközség
- h) Hajdúszoboszlói Görög Katolikus Parókia
- i) Másholország-Közös Ügyünk a Gyermeünk Egyesület
- j) Hajrá Anyu Hajdúszoboszlói Anyukák Egymásért Egyesület
- k) Hajdúszoboszlói Fiatalok Fóruma

Szakellátáshoz kapcsolódó szervezetek:

- a) Látássérültek Észak-alföldi Regionális Egyesülete
- b) Hajdúszoboszlói Porszem Lovas Egyesület (therápiás lovaglás)
- c) Életerő Egyesület
- d) Gólyafészek Ifjúsági és Kulturális Egyesület
- e) Hajdúsági Segítő Centrum Egyesület

Szabadidős programokhoz kapcsolódó szervezetek:

- a) ANKSE Hajdúszoboszló (amatőr női kézilabda Sportegyesület)
- b) Kyokushin Karate Klub
- c) Hajdúszoboszlói Birkózó SE
- d) Hajdúszoboszlói Herkules SE (erőnléti edzések)
- e) Hajdúszoboszlói Árpád SE (úszás)
- f) Shotokan Karate Egyesület
- g) Silver-D Látványtánc Egyesület
- h) Hajdúszoboszlói Főnix Látványtánc és Mazsorett SE.

- i) Gázláng SE (súlyemelés)
- j) Hajdúszoboszló Kézilabda Sportjáért Kh. Egyesület
- k) Crux Alba Középkori Hagyományőrző Egyesület
- l) Hajdúsági Vándorok Kh. Túraegyesület
- m) Hajdúszoboszlói Kárászos Tavi Sporthorgász Egyesület
- n) Hajdúszoboszlói Asztalitenisz Klub
- o) Hajdúszoboszlói Tollaslabda Sportegyesület
- p) Hajdúszoboszlói Sportegyesület
- q) Kvalitárs Kulturális Egyesület

A területhez tartozó intézményeinkben alapítványok működnek - többnyire sikeresen- az alábbiak szerint:

- 1) a bölcsőde, óvodák, általános iskolák által működtetett alapítványokat, melyek a támogatásként befolyt összegekből képességfejlesztő játékokat vásárolnak, vagy kedvezményes nyári programokat szerveznek a gyerekeknek,
- 2) a fiatalok minden korosztályát felölelő egy-egy pályázati projekthez kapcsolódóan tevékenységi körüknek megfelelően, programsorozatok és rendezvények megrendezése valósul meg, kivétel a 2020-as év, a pandémiás helyzetre való tekintettel nem tudunk beszámolni ezen feladatok ellátásáról.

8.) A GYERMEKVÉDELMI ÁTFOGÓ BESZÁMOLÓ ELŐKÉSZÍTÉSE SORÁN, A TERÜLETET ÉRINTŐ INTÉZMÉNYVEZETŐK RÉSZÉRŐL FELMERÜLT SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEK, VALAMINT MŰKÖDÉSÜK KAPCSÁN MEGOLDANDÓ PROBLÉMÁKRÓL

- Állandó, évek óta folyamatos problémánk a **bölcsődénél a parkolóhely hiánya**, ami különösen a reggeli és délutáni órákban okoz komoly fennakadást. A garázssor mellett parkolás lehetőségét tavaly tavasz óta tábla tiltja, ami tovább növeli az eddig is fennálló problémát. **Ez a szülői elégedettségi kérdőívben is minden évben leírásra kerül. Már a csatorna lefedése, a garázssor előtti füves rész lebetonoztatása is sokat jelentene**, de az közterület, így a bölcsőde megcsináltatni azt nem tudja,
- az érvényben lévő építészeti szabványok és a szakmai előírás azt mondja ki, hogy a **gyermek-fürdőszobákból a csoportszobák beláthatóak legyenek**, hiszen a nap reggeli és délutáni részében egy kisgyermeknevelő van a csoportban 12-14 gyermekkel, akik még nem tudnak önállóan mosdóba menni, egy-egy pelenkázás azonban időbe kerül. A mi fürdőszobáinkból a csoportszobába nem lehet megfelelőképpen belátni,
- a mosodarész újra vakolása és festése szükséges, ugyanezen épületrész eresztartó gerendáinak a cseréje, felújítása szükséges,
- a lépcsősor az odavezető hosszú, lejtős járdaszakasz miatt veszélyes.

- **HKSZK Család és Gyermekjóléti Központ** zsúfolt körülmények a Kossuth u. 15. szám alatti központi székhelyen, a szociális segítő munka zavartalan munkavégzését az épület adottságai továbbra is megnehezíti, telephely bővítésre lenne szükség,
- folyamatosan családgondozókra van szüksége az intézménynek, valamint korrepetáló pedagógusra, család vagy párterapeuta szakemberek segítségére van szükség az ellátáshoz.

Tisztelt Képviselő-testület!

Hajdúszoboszló Város Önkormányzata és a Hajdúszoboszlói Kistérségi Többcélú Társulás mint fenntartók, a városban működő gyermekvédelmi és gyermekjóléti szolgáltatások működéséhez a tárgyi és személyi feltételeket biztosítja. A 2020-as év semmihez nem hasonlítható feladatokat és különleges megoldási helyzeteket eredményezett a területhez tartozó hivatalok és szolgáltató intézmények körében egyaránt. Meg kellett tanulnunk magánemberként és szakemberként is a járványveszély ideje alatt - a saját és a kollegáink félelmeit is legyőzve - segíteni munkánkat, a ránk bízott feladatokat ellátni. Tettük ezt annak tudatában, hogy a tőlünk is jobban szorongó, féltő és krízis helyzetben élő emberek, családok, gyermekek, helyzetén javítanunk kell.

Mind ezek mellett a veszélyhelyzet idején kiadott jogszabályi előírásokat, eljárásrendeket a hivatal számára és az intézményeink számára is kötelezőnek tekintettük. Eközben már most készülhetnek a terület szakemberei azon új, ismeretlen problémák megoldására, amelyek a veszélyhelyzet alatt átélt fizikális, mentális, lelki izoláció következtében alakultak ki. Ezen újszerű és halmozottan jelentkező problémákról már a szakterületek beszámolóiban egyértelműen olvashattunk.

A családon belüli erőszak kezelésével a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtása során, a Rendőrkapitányság illetékességi területén észlelt kiskorú veszélyeztetettség 175 esetben történt. A kiskorúak esetében jelzéssel éltek az illetékes gyermekjóléti szolgálat, illetve a járási gyámhivatalok felé. Ebből az igen nagy számból viszont 146 eset kiskorú szökése miatt történt. A városban 9 lakásotthon működése miatt a szökések száma ilyen magas, pozitív adat viszont, hogy csak 2 esetben történt családból történő szökés.

2020-ban 14 jelzés érkezett a családon belüli bántalmazás, elhanyagolás miatt a Rendőrkapitányságra, az esetekből 8 jelzés volt hajdúszoboszlói gyermekhez köthető.

A gyermekvédelmi területen nagyon fontos mutatószám – a beszámoló összes többi mutatószámával együtt - a védelembe vételek száma illetve az ideiglenes

hatályú elhelyezések (családból való kiemelés) éves adatai. Az adatokból az látszik, hogy a tavalyi évhez képest komoly visszaesés mutatkozik, 2020-ban 117 gyermek, (2019-ben 43 gyermek, 2016-ban 75 gyermek, míg 2017-ben 106 gyermek, 2018-ban 20 gyermek) volt érintett védelembe vétel kapcsán. Az ideiglenes hatályú elhelyezések száma (2016-ban 12 eset, míg 2017-ben 17 gyermek esetében, 2018-ban 6 eset, 2019-ben 3 eset) 2020-ban 8, ezen intézkedésre 4 gyermek esetében nem megfelelő körülmények között élt a kiskorú, míg 4 gyermek esetében pedig családon belüli konfliktusok elfajulása miatt került sor. A településen 21 nevelésbe vett gyermek él.

A tavalyi beszámolóban is leírtuk, de ezen beszámolóból sem maradhat ki az a megállapítás, hogy „alapvető problémát abban látjuk, hogy a társadalmi, gazdasági struktúránk alapvető pillére és támasza mindig a szűkebben vett család volt, mely egyre jobban nem tudja ellátni alapvető tradicionális, életviteli, megélhetési funkcióját”. Ezen megállapítás fokozottan igaz lett egy világjárvány bekövetkeztével megjelenő rendkívüli élethelyzetek kapcsán.

Mindenképp szólnunk kell a digitális oktatás által felmerült különleges helyzetekről is, úgy mint az oktatáshoz szükséges tárgyi feltételek hiánya, a gyermek kötelezettség érzésének és rendszeres számonkérés hiánya okán kialakult „nemtörődömség” állapota. A szülők munkájuk mellett nem mindig tudtak segíteni gyermeküknek az otthon tanulásban. A szülőknek pedagógussá kellett válniuk és ez a szerepváltás gyakran konfliktussá alakult.

Összességében ha eddig igaz volt az, hogy a szakemberek jól felkészültek, a jogszabályi környezet változásában naprakészek, valamint kimagasló szintű szellemi és fizikai teherbíró képességgel rendelkeznek, akkor a 2020-as évben végzett munkájuk a bizonyíték erre. Ennek köszönhetően a városban az igazán súlyos helyzetek is megoldódtak, az érintett területen belül múlt évben tragikus esemény szintén nem történt.

A gyermekes családok életében fokozottan és továbbra is igaz, hogy kezelhetetlen méreteket öltött a szülők munkahelyének elvesztése, a hiteles lakások, házak elárverezése, mellyel egy csapásra a családok többszörösen veszélyeztetett élethelyzetbe kerültek. A város turisztikai jellege miatt, a családok és a szakemberek dolgát is megnehezíti az a tény, hogy a városban megfizethető albérleti lehetőség nincs. Az önkormányzat, önkormányzati bérlakás állománya nem tudja orvosolni, főleg a jelen és az elmúlt 10 évben megszaporodott, lakhatásukat elvesztő családok számára a lakhatás megoldását.

Végezetül egy gyermekvédelmi tanulmányban megfogalmazott konszenzus, mely Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának döntéshozói, a területhez tartozó szakemberek mottója is lehet, hogy „a munkánk során minden körülmények között a hatályos jogszabályoknak, érvényben lévő szakmai elvárásoknak megfelelően, és ami talán a legfontosabb, a gyermek

mindenekfelett álló érdekét szem előtt tartva kell cselekednünk, védeni azt, és biztosítani a szükségleteiknek leginkább megfelelő ellátásokat”.

Köszönjük a tavalyi évben a területen dolgozók által végzett kiemelkedő munkát.

Kérjük a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi átfogó tevékenységről szóló 2020. évi beszámolót elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Hajdúszoboszló Város Képviselő-testülete a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése és a végrehajtási rendelete alapján - az abban előírt tartalmi követelményeknek megfelelően - a helyi önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról szóló 2020. évre vonatkozó beszámolóját elfogadja.

Felelős: jegyző

Határidő: folyamatos, illetve 2021. május 31.

Hajdúszoboszló, 2021. május 12.

Tisztelettel:

Dr. Korpos Szabolcs
jegyző